

Výzkumná mezioborová zpráva

Stav a možnosti rozvoje Čestic

Jihočeský kraj 2020

Stav a možnosti rozvoje Čestic

Řešitelský kolektiv:

Helena Humňalová, MSc., edit.
Mgr. Jan Albert Šturma, geobotanika
Bc. Adam Bedřich, MA., Dis., antropologie
Ing arch. Ivo Pavlík, architektura a urbanismus
Mgr. Jan Krajíček, historie a historická archeologie
Mgr. Martina Hutárová, sociální geografie

INESAN, s.r.o.
Technologická agentura ČR

červen 2020

Obsah

ÚVOD	7	Antropologie	52
METODIKA VÝZKUMU	8	Podněty k rozvoji	52
Historie/archeologie	8	MEZIOBOROVÁ SYNTÉZA / PROJEKTOVÉ ZÁMĚRY	54
Geobotanika	9	Revitalizace návsi - doporučené úpravy návsi čestického katastru	54
Architektura a urbanismus	9	Čestice – centrum obce	55
Sociální antropologie	9	Historická náves	56
OBECNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE	10	Moderní náves	57
Struktura a vývoj obyvatelstva	10	Zelená náves	58
Ekonomická struktura	12	Úprava jednoty a jejího okolí	59
CHARAKTERISTIKA OBCE DLE OBORŮ	16	Nová vegetace a výběr dřevin	61
Historicko-archeologický exkurz	16	Čestice – revitalizace zámeckého parku	62
Významnosti Čestic	18	Nová zástavba	64
Tvrz a zámek	18	Otevřenost a propojení	68
Kalvárie - poutní areál - kaple Povýšení sv. Kříže, šesti kaplí a poustevny	19	Obnova starých cest	68
Krajina Česticka z pohledu historie	20	Velký okruh Čestickem	68
Podněty	20	Turismus pro znalce	70
Geobotanika	21	PŘÍLOHY	72
Krajinný „background“ Čestic - stav a historie krajiny	21		
Přístup ke krajině, běžící projekty, stav ochrany přírody a krajiny v obci	22		
Důležité lokality a jejich stav	23		
Vytvoření krajinného plánu	37		
Celkové zhodnocení území a přístupu k němu/ strategie péče o krajinu	38		
Architektura a urbanismus	39		
Urbanistická struktura	39		
Občanská vybavenost	39		
Podněty	40		
Propojení	40		
Nová červená trasa KČT	41		
Pěší okruh kolem Nahořan	42		
Veřejná prostranství v rámci čestického katastru	51		
Krušlov - úprava návsi	42		
Nahořany	43		
Doubravice u Volyně - úprava návsi	46		
Prkošín	48		
Nuzín - náves	49		
Radešov	50		
Střídka	51		

Úvod

Mezioborová výzkumná zpráva Čestic a jejich katastru je výstupem terénního pilotního šetření projektu Mezioborový design rozvoje měst TL01000025 podpořeného Technologickou agenturou (TAČR), jehož řešitelem je Institutu evaluací a sociálních analýz. Charakter této zprávy se spíše blíží rešeršnímu dokumentu. Na tomto výzkumu se podíleli odborníci z oborů historie, geobotanika, architektura/urbanismus, sociologie/antropologie, sociální geografie, a ekonomie. Mezioborová interpretace dat jednotlivých oborů probíhala dle předem definované analytické metody založené na společné terminologii a společném identifikování základních rysů území.

Touto analytickou metodou máme na mysli, v rámci projektu Mezioborový design rozvoje měst, nově vytvořenou mezioborovou interpretační metodu, která je postavena na statisticky hodnocených mezioborových datech (tzn. datech z odlišných oborů) sbíraných ve zkoumané lokalitě. Data by měla co nejvíce postihovat různorodost zkoumaných jevů. Limitem těchto dat je jejich kvantifikovatelnost, což se nejvíce projevuje u dat sociálních. Tyto limity se snažíme odstranit nestatistickou syntézou dat, která využívá metody „mentální mapy“. Ta by měla odstranit či přinejmenším co nejvíce eliminovat dominanci jednotlivých oborů.

Mezioborová studie má ve své finální podobě sloužit městysu Čestice k jeho dalšímu možnému rozvoji. Bude veřejně přístupná ve formátu .pdf na stránkách obce a INESANu. Na vyžádání bude dostupná v tištěné podobě na obecním úřadu v Česticích. Studie obsahuje analytickou část s popisem obce a jejími možnými potenciály či problémy, a část s možnými návrhy řešení některých z nich.

Realizační tým terénního výzkumu je zkušený v oblasti mezioborového aplikovaného výzkumu a dalších na to navázaných realizací. Členové týmu profesionálně spolupracují i mimo rámec tohoto projektu.

Mezioborová výzkumná zpráva je strukturována následujícím způsobem:

Na počátku zprávy se zaměřujeme na metodologický popis terénního výzkumu; to, jakým způsobem byl výzkum proveden a jakým způsobem jsme došli k výsledkům mezioborové syntézy. V druhé části se stručně zabýváme obecnou charakteristikou zkoumané lokality. Třetí část je věnována charakteristice Čestic a jejího katastru z pohledu jednotlivých oborů. V této části naleznete výstupy výzkumu pro každý obor zvlášť – odborné poznatky, stávající stav a ideální stav. Vše doplněno o foto a mapy pro lepší přehlednost. Zastoupeny jsou obory historie, geobotanika, architektura a antropologie. Ekonomie a sociální geografie nemají svoji vlastní podkapitulu, nicméně jsou začleněny do textu průběžně, a to v místech jim příslušných. Poslední kapitulu tvoří návrhy na potenciální zásahy či úpravy v obci. Zvoleny byly ty, které vyšli jako nejrelevantnější v rámci mezioborové syntézy dat. Z důvodů kapacity nebylo možné projekty detailně navrhnout, jde pouze o tzv. rychlé skici, které by mohly být dopracovány mimo rámec tohoto projektu.

Metodika výzkumu

Mezioborový výzkum umožňuje rozpoznávání problému na více úrovních a ve více aspektech najednou – např. se špatné urbanistické řešení může odrážet v lokálních sociálních problémech (vice versa), sociální problém se nějakým (často nejednoznačně) čitelným a nepřímým způsobem odráží i v krajině (životním prostředí) a může mít různě hlubokou historickou kontinuitu.

Mezioborovost obsahuje různá úskalí v rozdílných přístupech, hloubce zkoumání kontextu a šířce rozsahu zkoumaného (od jednotlivostí po plošné jevy) v rámci jednotlivých oborů. Charakteristické pro mezioborovou metodu je rozdílnost typu dat za jednotlivé obory.

V rámci tohoto terénního výzkumu jsme pracovali způsobem, kdy měly jednotlivé obory nastavenou svou vlastní metodiku (viz. níže) a podle té jsme postupovali. Proto by měla být tato metoda spíše nazývána interdisciplinární, kdy jednotlivé obory stojí vedle sebe a až ve fázi syntézy dat se propojují (nemají společnou metodickou část sběru dat). Metodika byla přizpůsobena tématu výzkumu a jejímu omezenému časovému rozsahu. U některých oborů tak proběhlo spíše rešeršní šetření, než-li hloubkový výzkum, který by odpovídal jejich oborové podstatě (antropologie).

V následující fázi jsme se sešli nad nasbíranými daty a výstupy. Cílem bylo vytvořit návrhy několika možných změn či urbanisticky využitelných doporučení pro městys Čestice. Forma syntézy, z důvodů malého území, probíhala nad fyzickou mapou, kam byly zaznamenávány podněty jednotlivých oborů. Místa s největší tečí čili průniky byla vybrána jakožto nejvíce vhodná pro detailnější rozpracování, jelikož nebyla jen identifikována jako problematická či potenciálně vhodná ke změně, ale byla též akcentována místními.

— Historie/archeologie

Městys Čestice (více méně formální titul obnoven v roce 2006) není historicky příliš významnou obcí. Přes tuto skutečnost se na jejím území nachází relativně velké množství kulturních památek a taktéž existuje ucelené zpracování dějin této obce od Josefa Hartla. Na základě rešerše současného stavu bádání neproběhl v zájmové lokalitě žádný moderní systematický výzkum ani v jednom z představovaných oborů. Proto bylo přistoupeno ke spolupráci s regionálně příslušnými vědeckými či badatelskými institucemi, publikovanou (především přehledovou) literaturou a prameny, které jsou dostupné v online databázích (viz. Příloha).

Institute: Muzeum středního Pootaví Strakonice, Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i., Národní památkový ústav – územní odborné pracoviště jižních Čech – České Budějovice), Státní okresní archiv Strakonice (pamětní knihy a kroniky obce Čestice dostupné online).

— Geobotanika

Geobotanika pro potřeby tohoto projektu chápána širěji jako krajinná ekologie a botanicko - krajinářské hodnocení katastrálního území Čestic. Tomu předcházelo terénní mapování, při kterém byly zaznamenávány veškeré významné biotopy, jevy a fenomény, které výrazněji ovlivňují kvalitu životního prostředí obcí katastru. Do mapování bylo zahrnuto i zhodnocení stavu všech složek kulturní krajiny - typicky významných dřevin, struktury zemědělské krajiny, přítomnost invazních druhů a podobně.

Specifický přístup byl uplatněn k často velmi lokálním, člověkem velmi intenzivně ovlivněným biotopům uvnitř intravilánu - mimo obvyklé parametry byla také odhadnuta kvalita poskytovaných ekosystémových služeb i (subjektivní) estetické zhodnocení.

V druhé fázi byl k jednotlivým biotopům nebo částem krajiny navržen "ideální" způsob, jak je udržet nebo využít.

V pozadí popsané metody je velké množství odborných a především botanických a krajině ekologických dat, která nejsou ve studii dopodrobna zmiňována, ale tvoří základní "background" doporučovaných opatření.

— Architektura a urbanismus

Urbanismus se obecně zabývá prostorovými vazbami v kontextu lidských osídlení a z nich vyplývajících vlivů na společnost jako celek, jakožto i na samotného jednotlivce. Pro potřeby našeho výzkumu byly řešeny hlavně veřejná prostranství, cesty a jejich propojení v obci.

Průzkumu zájmového území předcházelo studium podkladů a práce s rešersemi. Byly provedeny mapy stabilního katastru, historický územní vývoj lokality, napojení obce na silniční a cestní síť, napojení na turistickou infrastrukturu, zhodnocení historie obce, vztah obce k okolní krajině a celkové geomorfologické podmínky v území.

— Sociální antropologie

V obecné rovině se sociální a kulturní antropologie zaměřuje na zkoumání společenského světa, kultury a jejich proměn a to zejména z pohledu jednotlivců. V užším pojetí a pro potřeby našeho výzkumu se antropologie soustředí na deskripci sociálního kontextu zkoumaného území, zabývá se vztahem lidí k místu a místní identitou. Sociálně-kulturní antropologický přístup v rámci terénního výzkumu se zaměřuje na pozorování aktivit v prostoru obce a komunikaci s jednotlivými místními aktéry. Nicméně, z důvodu korona pandemie a tak omezených možností komunikace s místními, nebylo některé antropologické metody možné aplikovat, a tudíž byl antropologický terénní výzkum osekán.

Obecná charakteristika obce

Obec Čestice dnes slučuje sedm katastrálních území historických obcí, kromě samotných Čestic se jedná o Doubravici u Volyně, Krušlov, Na hořany u Čkyně, Nuzín, Radešov u Čestic a Strádku. Leží 15km jihozápadně od Strakonice, do jejichž obvodu obce s rozšířenou působností patří. Čestice jsou, krom jiného, součástí mikroregionu Šumavské podlesí, které spojuje 12 venkovských obcí. V rámci mikroregionu (dále jen MR) patří mezi nejlidnatější obce a mají největší katastrální rozlohu.

Čestice čelí v poslední době stejným výzvám jako podobně velké obce České republiky: vylidňování, stárnutí populace, nedostatek ekonomických příležitostí a pracovních míst, dostupné bydlení. Oproti srovnatelným obcím mají Čestice výhodu v nenarušeného historického vývoje, udržení tradic a propojení obyvatel s místem, kde po generace žijí. Tradičnost prostředí se krom zachování lidové obřadnosti, projevuje i v nadprůměrném podílu věřících obyvatel (viz. Tab 1), celkem velkém počtu místních spolků a v aktivní spolupráci místních obcí. Čestice jsou zapojeny do MR šumavské Podlesí, místní akční skupiny (dále jen MAS Strakonicko) a do destinačního managementu Prácheňska.

Tab.1:
Srovnání podílu věřících
osob v Česku a Česticích
(2011)

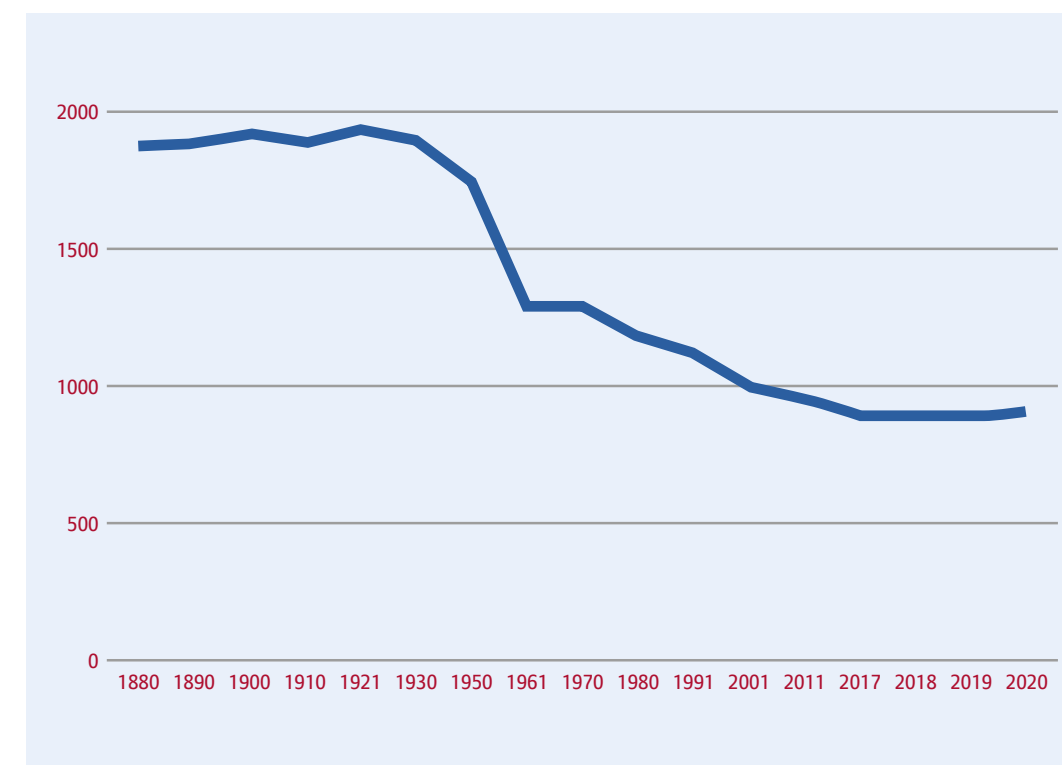
PODÍL VĚŘÍCÍCH OBYVATEL 2011		
Česko	ORP Strakonice	Čestice
34,3	31,4	40,9

Čestice mají výhodu v dostupnosti Volyně a Strakonice, kde se soustředí ekonomické a vzdělanostní zázemí, stejně jako služby pro místní obyvatele a možnosti zaměstnanosti. V širším kontextu je důležitá i blízkost silnice I/4, která usnadňuje spojení s dalšími, i vzdálenějšími, velkými centry (Příbram, Praha). Podíl obyvatel dojíždějících za prací a studiem je nadprůměrný.

— Struktura a vývoj obyvatelstva

Vývoj počtu obyvatel v Česticích koresponduje s vývojem v celém mikroregionu. Od začátku sledovaného období došlo k poklesu obyvatel téměř o polovinu (viz Graf 1). Ztráty a přesuny obyvatel jsou spojené s druhou světovou válkou, následnou mohutnou migrací obyvatel z venkova do měst, která je spojená se sídelními a především ekonomickými změnami v 50. - 70. letech. Pracovní příležitosti se kumulovaly ve městech, kde přibývala i masivní výstavba sídlišť, která byla pro přichodící pracovní sílu z venkova další motivací ke stěhování za pohodlnějším životem ve městě. Svůj podíl na migraci obyvatel v této době má i plánovaná středisková soustava osídlení, která definovala často i nepřírozená centra ve venkovských oblastech, kam kumulovala podniky a služby. V posledních dvaceti letech se podařilo stabilizovat ztráty počtu obyvatel, jejichž počet se ustálil kolem devíti set. Stárnutí se projevuje rychleji než je republikový průměr. Nicméně ve srovnání s podobně velkými obcemi vychází data srovnatelně.

Graf 1:
Vývoj počtu obyvatel
Čestic 1869 – 2020

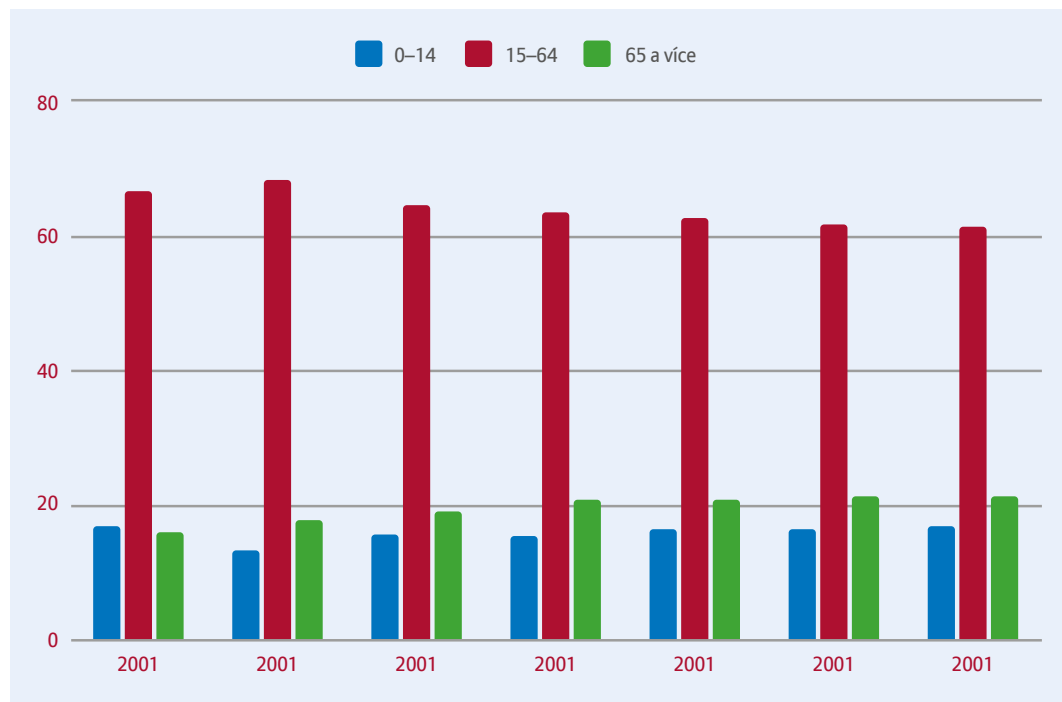
Ztráta obyvatel a jejich stárnutí jsou jedny z největších výzev, kterým současný venkov čelí. Čestice mají velkou výhodu ve své atraktivní poloze v příjemném prostředí Pošumaví a dobré dostupnosti lokálních center Volyně a Strakonice.

Základní občanská vybavenost je v obci dobře zastoupena. Další služby a hlavně zaměstnavatelé a střední školy jsou v dosahu zmiňovaných měst. Věková struktura veskrze odpovídá celostátnímu i mikroregionálnímu vývoji. Poslední data jsou srovnatelná s vyššími územními celky (viz tabulka 2). Podíl seniorů a dětí do 14ti let je mírně nadprůměrný. Na dlouhodobém vývoji věkové struktury lze sledovat stále rostoucí zastoupení poproduktivní skupiny obyvatel a tím i celkové stárnutí populace. Přesto, že jde o celorepublikový trend, problémy s ním spojené se začnou nejdříve projevovat na venkově a v menších městech a obcích. Na indexu stárnutí je patrné, že v Česticích je jeho vývoj dynamičtější (viz graf 2). Tento trend lze zmírnit příchodem nových obyvatel a posílením počtu dětí, nicméně je třeba počítat se stále rostoucím zastoupením seniorů. Bylo by dobré se začít systematicky věnovat potřebám této skupiny, tak aby minimálně otázka bydlení, sociálních a zdravotních služeb byla vyřešena. V tomto směru lze doporučit spolupráci v rámci mikroregionu či MAS. Stárnutí a odliv populace řeší ve větší či menší míře všechny obce v okolí.

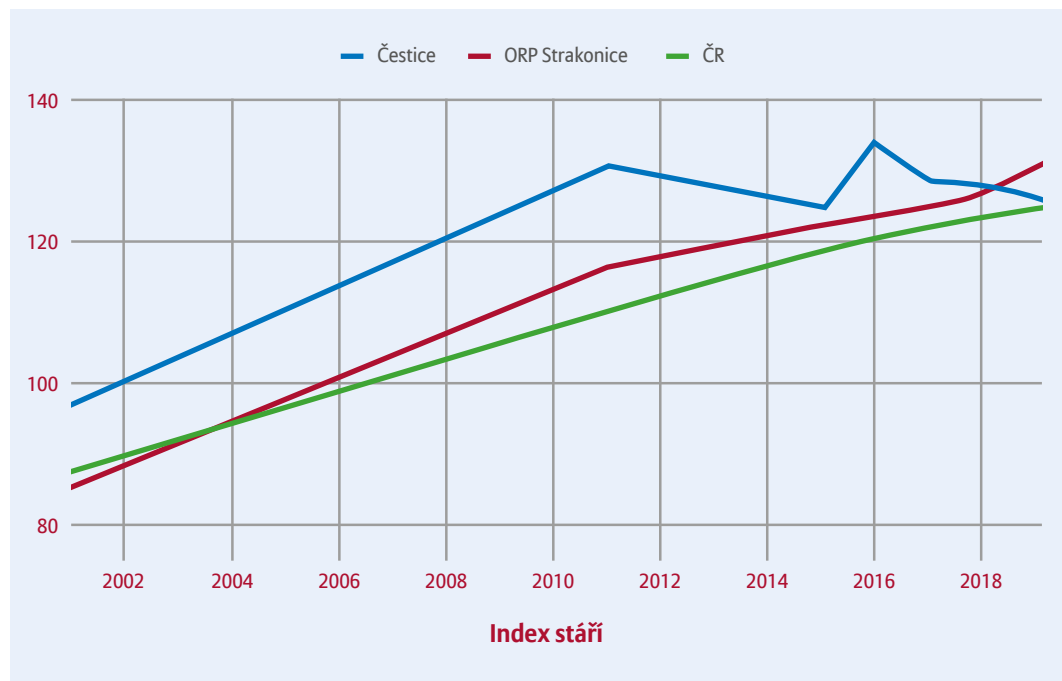
Tab 2:
Srovnání věkové struktury
obyvatel Čestic,
ORP Strakonice a ČR

VĚKOVÁ STRUKTURA 2018 (%)			
	ČR	ORP Strakonice	Čestice
0–14	15.8	16.0	16.8
15–64	64.2	63.6	61.8
65 a více	19.5	20.4	21.4

Graf 2:
Vývoj věkové struktury
obyvatel Čestic mezi lety
2001 – 2019

Graf 3:
Srovnání vývoje indexu
stáří ČR, ORP Strakonice
a Čestic mezi lety
2001 – 2019

Vzdělanostní struktura zaostává oproti celorepublikovým hodnotám, nicméně odpovídá podobně velkým obcím. Podíl osob s vysokoškolským vzděláním je nižší, převládá základní a střední vzdělání, jejichž absolventi zároveň naleznou v okolí snáze uplatnění. Spíše než stupeň dosaženého vzdělání je třeba sledovat oborové zaměření a připravenost absolventů na potřeby místního trhu práce, což má velký vliv na setrvání mladých v regionu.

— Ekonomická struktura

Struktura zaměstnanosti dle ekonomických odvětví odpovídá profilu venkovské obce podobné velikosti. Pro zaměstnanost je stále ještě stěžejní průmysl, který zaměstnává téměř 40 % obyvatel, což je oproti vyšším územním celkům mírně nad průměrem. Průmysl se

koncentruje hlavně ve Strakonících, které má dostatečné zázemí, infrastrukturu i dopravní obslužnost. Odvětvová struktura průmyslu není nijak zásadně profilovaná, své zastoupení má automobilový, textilní průmysl, kovovýroba, slévárnictví aj.

V mikroregionu včetně Čestic je častá výrazná zájždka do zaměstnání, která souvisí s venkovským charakterem území a potvrzuje význam Strakonice jako přirozeného centra oblasti.

Tab 3:
Podíl odvětví na struktuře
zaměstnanosti 2011

	ČR	Jihočeský kraj	ORP Strakonice	Čestice
zemědělství	3.2	5.9	5.9	7.6
průmysl	29.7	31.1	36.5	37.5
stavebnictví	8.0	9.1	7.9	8.2
maloobchod údržba motorových vozidel	11.9	11.6	11.4	9.7
doprava a skladování	6.6	6.2	5.2	7.0
ubytování a pohostinství	3.7	3.8	2.8	3.2
informace a komunikace	3.5	2.0	1.4	2.1
peněžnictví	2.9	2.3	2.0	1.8
vědecké technické a administrativní činnosti	9.1	7.1	5.5	4.4
veřejná správa	6.9	7.1	7.6	6.5
vzdělávání	7.1	6.9	7.0	8.8
zdravotní a sociální péče	7.6	6.9	6.8	3.2

Venkov je stále výrazně spjat se zemědělstvím, byť jeho význam na místní ekonomice i zaměstnanosti postupně klesá. Nejvýrazněji bylo zemědělství deformováno vlivem kolektivizace v období minulého režimu. Družstevní zemědělství udržovalo na venkově zaměstnanost často i uměle a jeho přechod do tržní ekonomiky s sebou nesl výraznou změnu v efektivizaci práce a způsobu hospodaření. Náročnost na lidskou práci je stále nižší a zaměstnanost v primárním sektoru tak od revoluce výrazně klesla. Nicméně na generování pracovních míst přímo v katastru Čestic má stále velký podíl, kde krom ekonomické role plní i krajinotvornou funkci. Charakter okolní krajiny je dán nadprůměrným zastoupením živočišné výroby a lesnictví. Zásadní pro způsob hospodaření a následně na formování krajiny je i pronajímání půdy. Venkov, který je schopen si udržet vztah k půdě prostřednictvím místních zemědělců, má méně problémů spojených se způsobem hospodaření, pozemkovými úpravami, zaměstnáváním místních obyvatel apod. V tomto ohledu by Čestice mohly mít výhodu, protože na jejím katastru hospodaří celkem velký počet zemědělských subjektů. Často jde i o rodiny, které zde hospodaří po generace. Mikroregion Šumavské podlesí, kam spadají i Čestice má krom rostlinné výroby výrazně zastoupenou i výrobu živočišnou (skot, ovce, kozy, prasata i drůbež). Z velké části je to dáno i blízkostí Šumavy, terénem a přírodními podmínkami. Z plodin převažuje pěstování obilovin a píce, případně brambor a řepky. Bohužel se často jedná jen o zemědělskou prvovýrobu. Druhotné zpracování plodin či masa a mléka, které s sebou nese vyšší přidanou hodnotu a posiluje ekonomickou základnu zemědělství, je zastoupené jen velmi málo.

Hodnoty v tabulce 3 a rozložení podílů jednotlivých odvětví nijak zásadně nevybočuje od podobně velkých obcí jinde po Česku. Zemědělství a průmysl jsou odvětví, která stále dominují oproti službám (oproti celostátním hodnotám nižší zastoupení). Nicméně stále vět-

ší počet lidí nachází uplatnění v terciérním sektoru služeb, které se koncentrují převážně do měst. Nezaměstnanost v regionu se dlouhodobě drží celorepublikového průměru. Na venkově do jejího rozložení vstupuje sezónnost některých odvětví.

Terciérní sektor zastoupený službami se opět přirozeně kumuluje ve Strakonících. V menších obcích je zastoupen ve formě vzdělávacích institucí, obecní správy a případně služeb pro obyvatele nebo místní podniky (údržba motorových vozidel, pohostinství, kadeřnictví, provoz potravin atp.). Odvětví s vyšší přidanou hodnotou se venkovu spíše vyhýbají.

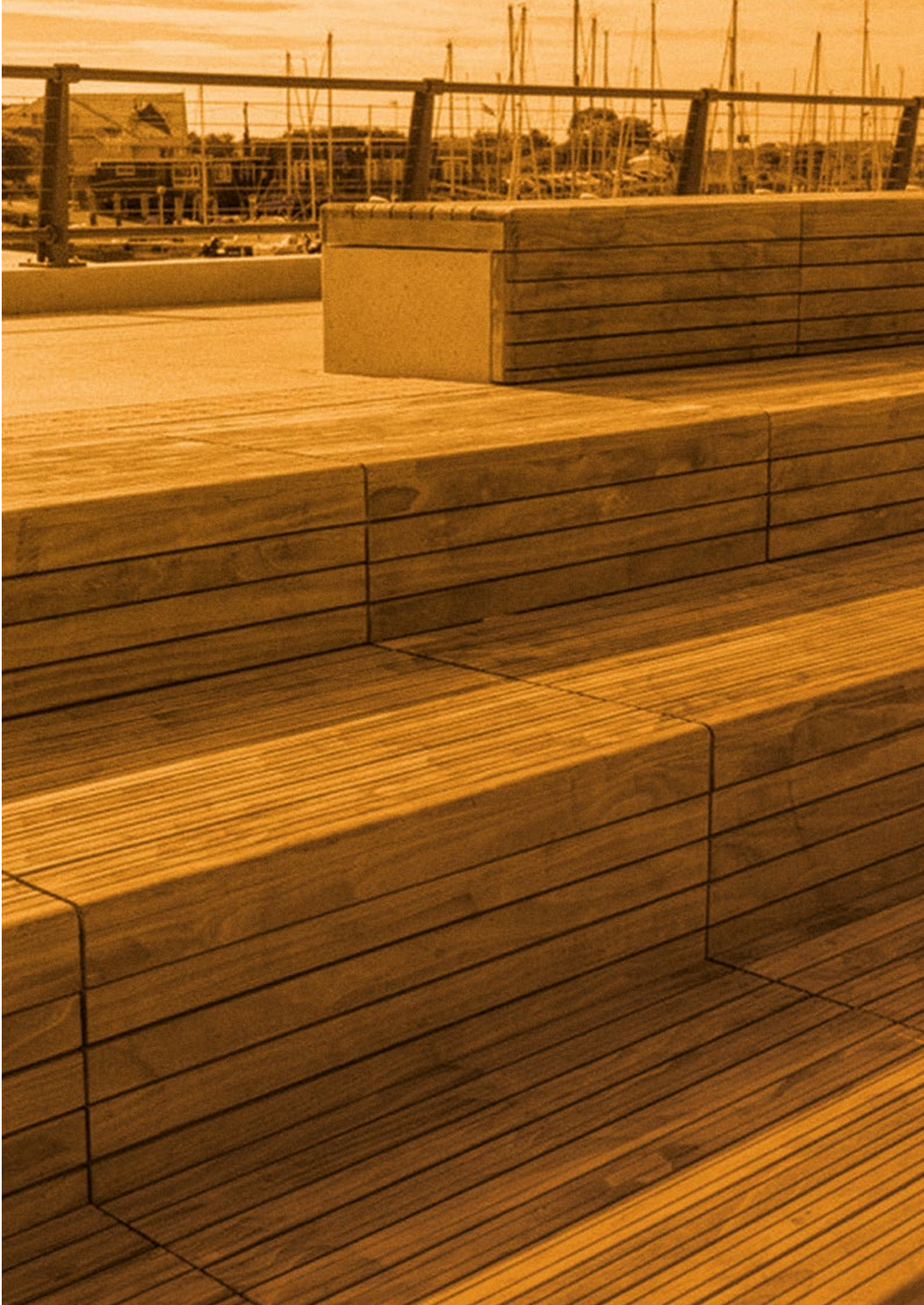
Čestice spadají do turistické oblasti Prácheňska, které se snaží formou destinačního managementu posilovat konkurenceschopnost oblasti a rozvinout spolupráci mezi všemi subjekty v cestovním ruchu. Potenciál Prácheňska je hlavně v kulturním, historickém a přírodním bohatství, zachováním místních tradic a v široké škále sportovního vyžití. Přestože data naznačují, že cestovní ruch je v oblasti nadprůměrně zastoupen, jde o vliv blízkosti Strakonice a Šumavy. Okolí Čestic je turistickému ruchu spíše skryto a je vyhledáváno pouze úzkou skupinou turistů. Nemasovost turismu by se také mohla stát hlavním atraktorem oblasti a přitáhnout zajímavou alternativní skupinu lidí, která by do oblasti přinášela kapitál.

Nezaměstnanost v regionu i Česticích je v dlouhodobém horizontu stabilní, odpovídá národním i krajským hodnotám (viz tab. 5) Hlavně na venkově je nezaměstnanost poznamenaná sezónností zemědělství, lesnictví a cestovního ruchu. To se projevuje na nejnižších hodnotách v létě, nejvíce nezaměstnaných bývá tradičně v období prosinec - březen. V mikroregionu dlouhodobě chybí zaměstnanci v technických oborech, což pociťují především velcí zaměstnavatelé ve Strakonících. V tomto směru by mělo dojít k většímu propojení místních zaměstnavatelů a jejich potřeb s relevantními vzdělávacími institucemi v oblasti.

Tab. 4:
Srovnání podílu nezaměstnaných osob Česko, býv. okres Strakonice a Čestice, prosinec 2019

PODÍL NEZAMĚSTNANÝCH OSOB (12/19)		
ČR	Býv. okres Strakonice	Čestice
2.9	2.7	3

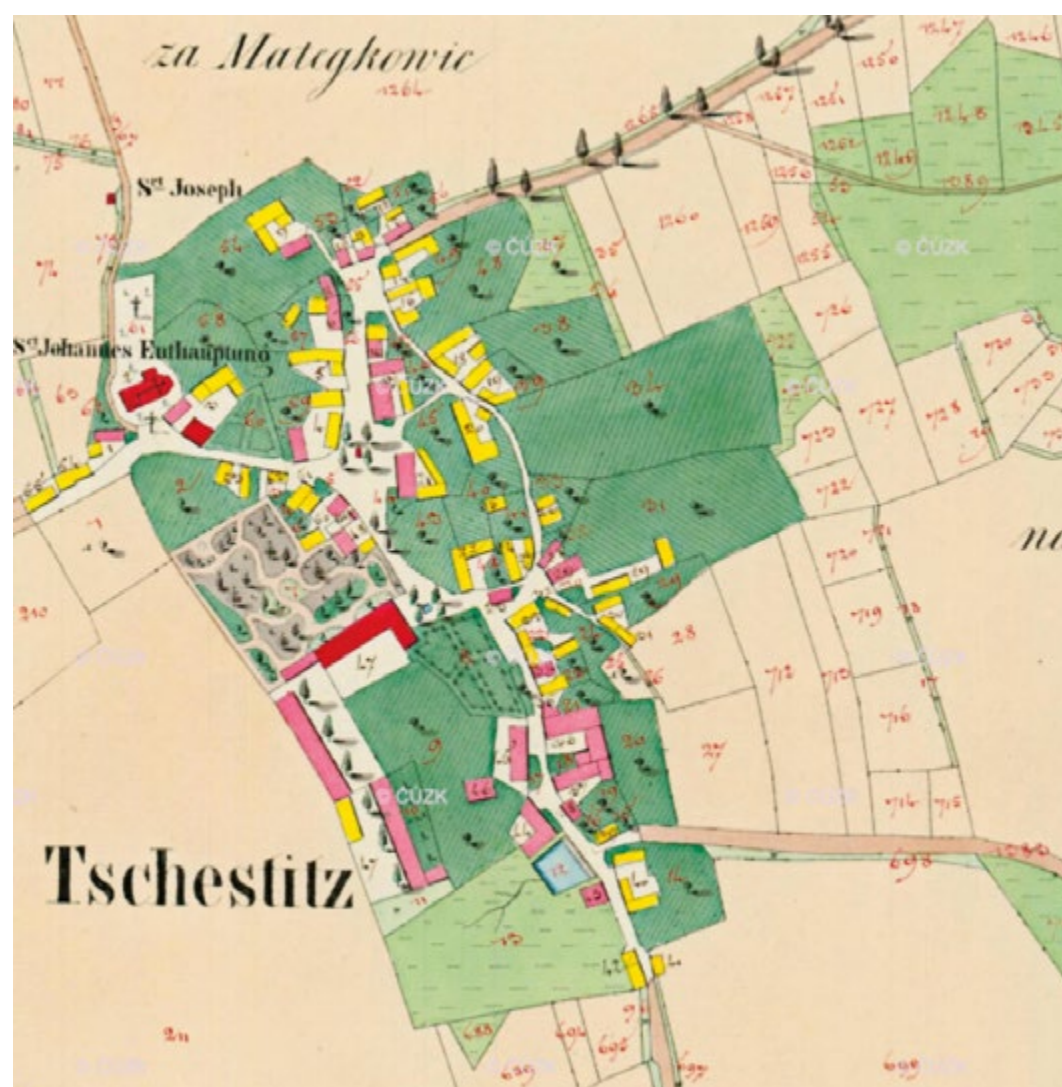
Pro Šumavské podlesí včetně Čestic je charakteristické tzv. druhé bydlení (chataření a chalupaření). Tento jev lze sledovat na výrazně nadprůměrném podílu domů, které nejsou trvale obydlené a právě často slouží jako druhé nebo dočasné bydlení (jde až o třetinu místních domů). Fenomén chatařů a chalupářů s sebou do oblasti přináší řadu výhod, ale i komplikací. Mohou výrazně posilovat sociální i ekonomický kapitál oblasti, ale zároveň je třeba pracovat na posilování spokojeného soužití mezi nimi a místními obyvateli. Přirozeně tvoří i velkou zátěž na infrastrukturu a místních sítě, což pociťují hlavně venkovské obce s malými rozpočty.

Charakteristika obce dle oborů

— Historicko-archeologický exkurz

Jak již bylo výše zmíněno, městys Čestice slučuje sedm katastrálních území historických obcí, kromě samotných Čestic se jedná o Doubravici u Volyně, Krušlov, Nahořany u Čkyně, Nuzín, Radešov u Čestic a Střídku. Celkově se jedná o velmi nesourodý celek to jak po stránce přírodní (tedy geomorfologické), tak i kulturní. Území dnešní obce historicky patřilo pod několik panství, která se různě spojovala a opět rozvolňovala. Což vede k poměrně složité historické majetkové struktuře (v jižních Čechách relativně obvyklé). Neobvykle mají historickou vazbu na další sídla v okolí a to především Němčice a Hodějov (SZ od Čestic) a samozřejmě centrální Volyni.

Mapa 2:
Mapa stabilního katastru

V celém území obce doposud neproběhl publikovaný archeologický výzkum, z nových zadání za nejvýznamnější lze považovat úpravy stávajícího zámku.

Ves Čestice je poprvé zmiňována roku 1243 v listině krále Václava I. vydané v Písku (CDB IV/1, č. 34), kde jako svědek vystupuje jistý Johannes de Sesiz, člen rodu Přechů z Čestic v jejich držení byla obec až do roku 1574. Latinský název Sesiz je pouhou transkripcí „slo-

vanského“ pojmenování odvozeného od „původního“ majitele či zakladatele Česty, tedy obyvatel jeho vsi byly Čestici (Profous 1947, 302). Rod Přechů byl příbuzný s rodem Hodějovských z Hodějova, na něž nakonec jejich majetek přešel (po roce 1574).

Jak bylo u nižší šlechty zvykem, měla velké množství dětí a tím vznikalo i značné rozvětvení rodu. Kdy se majetky jednotlivých větví dělily, zanikaly a opět spojovaly. Za významnější lze krom čestické větve jmenovat ještě Lčovickou větev založenou Přechem III. roku 1393, do jeho majetku patřila příkladně i obec Němčice.

Erb Přechů z Čestic
podle kamenné desky z r. 1548
zasazené na schodišti zámku

Obr. 1
Erb Přechů z Čestic

Nejvýznamnější stavbou obce je původně románský kostel Stětí sv. Jana Křtitele, jemuž bude věnován samostatný oddíl, zde je důležité jmenovat existenci fary a tedy ke kostelu příslušné farnosti již roku 1352 (Hartl 1993, 6). Zakladatelem čestické větve byl jistý Ry-nart. Obě větve se však často zastupují (při nezletilosti jednotlivých členů, propojená správa majetků).

Za zajímavost lze považovat vyjmenování obyvatel obce Čestice, kteří roku 1510 byly svědky u soudního sporu svého šlechtice. Poslední příslušníci rodu Vilém a Přech VIII dosáhly poměrně významných státních funkcí (s jejich významem je spojována přestavba původní tvrze). Se smrtí Přecha VIII (hejtmana bechyňského kraje) roku 1574 vymírá rod po meči a přes jeho dceru Johanu se majetky dostávají původním příbuzným z Hodějova. Ty vlastní Čestice až do roku 1622. To již předznamenalo časté střídání jednotlivých majitelů, které budeme jmenovat ves spojitosti s jednotlivými významnými stavbami obce (Hartl 1993, 4–11).

Významnosti Čestic

Kostel Stětí sv. Jana Křtitele v Česticích

Kulturní památka rejstříkové číslo 46930/3-4072 zřejmě stála již před první písemnou zmínkou o obci a dle původní románské tribunové stavby ji lze datovat do 2. čtvrtiny 13. století (Merhautová 1971, 110). Původní kostel prošel během staletí mnoha přestavbami, které mu daly dnešní podobu. Ve 14. století nahradil původní apsidu gotický presbytář, doplněný ještě o sakristii. Současnou podobu ovlivnily zásadně úpravy v 19. století: nová fasáda, předsíňka a oratoř nad sakristií z let 1819–20 a klenba hlavní lodi z let 1843–44 (<https://www.pamatkovykatalog.cz/kostel-steti-sv-jana-krtitele-700270>). K areálu kostela lze taktéž volně přiřadit faru, která je však zcela novodobá a pochází z 19. století. Velmi pravděpodobně však nahradila starší stavbu (<https://www.pamatkovykatalog.cz/fara-681030>).

Tvrz a zámek

V historických pramenech týkající se obce vystupují tři šlechtická sídla a to tvrz, starý zámek a nový zámek. Do současnosti stojí pouze nový zámek, který slouží taktéž jako sídlo obecního úřadu.

Nejstarším sídlem majitelů vsi byla tvrz, dnes existující pouze jako pozůstatky sklepů v současném „zámeckém“ parku. Dle historických pramenů i podoby sklepů je lze datovat do 14. století a zřejmě se tedy nejednalo o úplně první sídlo. Jeho stopy lze dohledat zřejmě již velmi omezeně. Za pravděpodobné lze považovat umístění v blízkosti samotného kostela, což bylo pro románské dvorce a tribunové kostely typické (Svoboda 1998, 94–95). Zároveň je nutné podotknout, že tato plocha v okolí kostela historicky sloužila také jako hřbitov (dnes zrušený), jedná se pak tedy o extrémně důležitou archeologickou lokalitu vztahující se k samotným počátkům obce.

Tato tvrz zřejmě nevyhovovala ambicím posledních příslušníků rodu Přečů a byla roku 1548 renesančně přestavěna na zámek (později zvaný starý). Lze to snad doložit na existenci kamenného erbu Přečů s vročením 1548, který byl v bráně starého zámku a po jeho zboření snad po roce 1833 přesunut na schodiště zámku nového (Hartl 1993, 12–16, srov. Svoboda 1998, 95). Dle rozdílných informací měl být z materiálu starého zámku vybudován pivovar a taktéž ohradní zeď dnešního parku.

Mapa 2:
Zámek a zámecké
nádvoří – Čestice

Dnešní zámek je kulturní památkou rejstříkové číslo 24836/3-4071. Jedná se o dvoukřídlou raně barokní stavbu, jejíž výstavba probíhala zřejmě ve 3. čtvrtině 17. století, poté co roku 1690 vyhořel obnoven a to nejpozději roku 1702. K areálu zámku taktéž patřily hospodářské budovy, chlévy, kočárovna a především gotická stodola, která vyhořela v 90. letech 20. století. Doposud nebyla obnovena a je bez krovů (<https://www.pamatkovykatalog.cz/zamek-683422>).

Kalvárie – poutní areál – kaple Povýšení sv. Kříže, šesti kaplí a poustevny

Soubor staveb z 18. a 19. století na vrchu východně od obce je kulturní památkou rejstříkové číslo 21322/3-4073. První poutní místo zde zřejmě vzniklo již roku 1626. Tehdy zde byly vztyčeny dřevěné kříže a kaple Křížové cesty. Iniciátorem byl Michal Hýzrl z Chodů. Roku 1728 byly, jako náhrada za ně, postaveny čtyři zděné kaple a kaple Panny Marie, které nechal postavit Karel Šebastian z Říčan. Současná podoba místa vznikla roku 1820. Jako poděkování za své uzdravení přestavbu financovala hraběnka Dorotea Reyová. Mezi barokní výklenkové kaple byla vestavěna ústřední kaple Povýšení sv. Kříže, postavená ve slohu vlášské renesance (<https://www.pamatkovykatalog.cz/poutni-areal-kaple-povyzeni-sv-krize-sesti-kapli-a-poustevny-679694>).

Obr. 3:
Kalvárie

Obr. 3:
Kalvárie II

Krajina Česticka z pohledu historie

Mikroregion definovaný správním územím obce Čestice je zemědělskou kulturní krajinou na přechodu do Šumavského podhůří, dle všeho osídlovaný během 13. století. Klimatické podmínky silně ovlivňovaly produkci těchto obcí. V historických kronikách lze dohledat řadu připomínek vymrznutí úrody, sucha či povodně. Zároveň však střídající se leta velmi úspěšná s bohatou úrodou (Hartl 1993, 10-11).

Relevantní informace o využití i bonitě půd tohoto mikroregionu nás informuje tereziánský katastr (Chalupa 1966). Tehdy byl mikroregion rozdělen do třech panství. Panství Čestice krom jejich sídla zahrnovalo obce Radešov, Doubrava u Volyně, Střídka a Hořejšice s Vakovicemi, které jsou již mimo dnešní správní území obce. Zároveň se zde nacházelo panství Lčovice, do kterého spadala obec Nahořany, a panství Volyně s obcí Nuzín.

Pro přehled budou plochy uváděny dle katastru ve strychách, což je 2850 m².

- » plocha mikroregionu byla využívána především k zemědělským činnostem, plocha lesů byla velmi omezená a to především ve vrchnostenském držení
- » co do velikosti půdních celků převažují domkáři, chalupníci a hospodáři, velmi výjimečně se vyskytuje sedlák (nad 30 str.)
- » bonita půdy je velmi špatná, 6 třída jen 3,5 násobek výsevu, 7 tř. trojnásobek
- » co do velikosti ploch je nejvíc osívaných polí a luk, které sloužily k pastvě. Dobytkářství je uvedeno jako nejběžnější jiná hospodářská činnost. Zastoupeno je taktéž předení, což může odkazovat na pastvu ovcí či pěstování lnu, což obojí je typické pro podhorské a horské oblasti. V témže katastru pro Doubravice uveden jeden panský ovčácký mistr s 500 ovci.

Podněty

Z historicko-kulturních důvodů by bylo vhodné, co nejvíce respektovat původní ráz vsi i krajiny. Případná nová zástavba by měla respektovat systém zástavby a velikost usedlostí. Zároveň bych doporučil ponechat, ošetřovat a neohrožovat další prvky kulturní krajiny, kam počítáme boží muka, kapličky či jiné krajinnotvorné prvky lidského původu.

U plánované zástavby je nutné respektovat zákon 20/1987 Sb. O státní památkové péči a stavební činnost by měla být podrobena minimálně archeologickému dohledu a to i s ohledem na vysokou četnost kulturních památek jak v obci Čestice, tak také v Doubravici a Nahořany.

— Geobotanika

Krajinný „background“ Čestic - stav a historie krajiny

Katastr Čestic zabírá poměrně rozsáhlý a heterogenní úsek krajiny od níže položené krajiny v okolí Hoslovického potoka (480 m.n.m.) po téměř 800 m.n.m. na jižním okraji katastru. Zjednodušeně tedy jde o jakýsi „schod“, přechod předhůří Šumavy do okrajového Strakonicka, ovšem s mnoha roklemi, pahorky atd. Jde o poměrně složitě strukturovanou krajinu, jejíž severní část má poměrně výrazně odlišný charakter od té jižní.

Detailnější poznatky o historickém vývoji čestické krajiny nejsou příliš známy (něco málo v předchozí kapitole). Výše položená část katastru byla nejspíš mosaikou pastvin a menších políček s většími úseky lesa (který mohl mít místy poměrně vysoký přirozený podíl jehličnanů), v níže položené severní části se již začínají objevovat fragmenty přirozených kyselých doubrav, a historicky se zde vyskytovala spíše pole. Pro Čestice a okolní krajinu bylo též pravděpodobně zásadní pěstování lnu, které dnes však již neprobíhá. Typická byla pravděpodobně i jemná cestní síť, která obsahovala krom úvozových cest i extenzivní pěšinky na hraně pozemků a z velké části zanikla během kolektivizace a intenzifikace hospodaření v krajině na začátku padesátých let. Zbytek této sítě včetně kamenných snosů, okrajů bývalých úvozů, polních a lučních kazů, mezí a přiléhajících historických pastvinek patří v čestické krajině mezi to nejlepší, biologicky nejhodnotnější a zároveň nejohroženější.

Obr. 5:
Přirozené a polopřirozené
biotopy v okolí Čestic - vrs-
tva aktualizace mapování
biotopů NATURY 2000.
Na první pohled patrné je
navázání biologicky cen-
nější krajiny na vodní toky
a některé luční komplexy
v historické pastevní
krajině vyššího Česticka.
Naopak alarmující je
minimální zastoupení
alespoň „přírodě blízkých“
lesních společenstev.
© AOPK ČR

Současné zemědělství totiž téměř „neumí“ extenzivně hospodařit a je buď příliš intenzivní, nebo naopak vůbec žádné. Na to doplatila například lokalita Hořečku mnohotvarého českého v rezervaci Na Vysokém u Krušlova (Hořeček, vyžadující extenzivní přítomnost člověka v krajině, zde již vymizel), ale i spousta dalších drobných krajinných prvků, které již zanikly nebo právě zanikají.

S opuštěním části zemědělské krajiny souvisí pozitivní zpětnou vazbou také rostlinná invaze: druhy jako křídlatka japonská nebo celík kanadský se sice na Česticku vyskytují, jejich populace jsou však omezené a vyžadují pouze lokální nebo žádné zásahy.

Samostatnou kapitolou je lesní vegetace: většinu území pokrývají jehličnaté kultury (ve výše položené části území smrk a modřín, v níže položené pak převažují borové kultury). Mimo lesní půdu se pak nacházejí lesíky, samovolně vzniklé na nelesní půdě přirozenou sukcesí (převážně na kamenných snosech a okrajích cest nebo remízcích). Biologicky nejhodnotnější jsou poslední jmenované. Jehličnaté kultury více „patří“ do vyšších částí katastru (ačkoliv i zde jsou potenciální přirozenou vegetací bukové lesy); do dolní části nepatří a také jsou zde místy ve velice špatném stavu.

Obr. 6:
Zdravotní stav lesů,
měřený jako infračervený
index lesa, v okolí Čestic.
Žluté, červené a modré
plochy znamenají silně
poškozený lesní porost
a v terénu se překrývají
s plochami nejhustších
jehličnatých kultur.
Ukázka z mapového
portálu ÚHÚL ([http://
geoportal.uhul.cz/mapy/
mapyzsl.html](http://geoportal.uhul.cz/mapy/mapyzsl.html)), © ÚHÚL

Obr. 7:
Degradovaná jehličnatá
kultura na vrcholu Blejšťe
u Střídky. V podrostu lesa
se nacházejí fragmenty
křovin i kamenné snosy;
vhodné by bylo vytvoření
buď obnovy nelesní, kul-
turní krajiny, nebo alespoň
převedení na listnatý les
s dominantním podílem
dubů letního.

Přístup ke krajině, běžící projekty, stav ochrany přírody a krajiny v obci

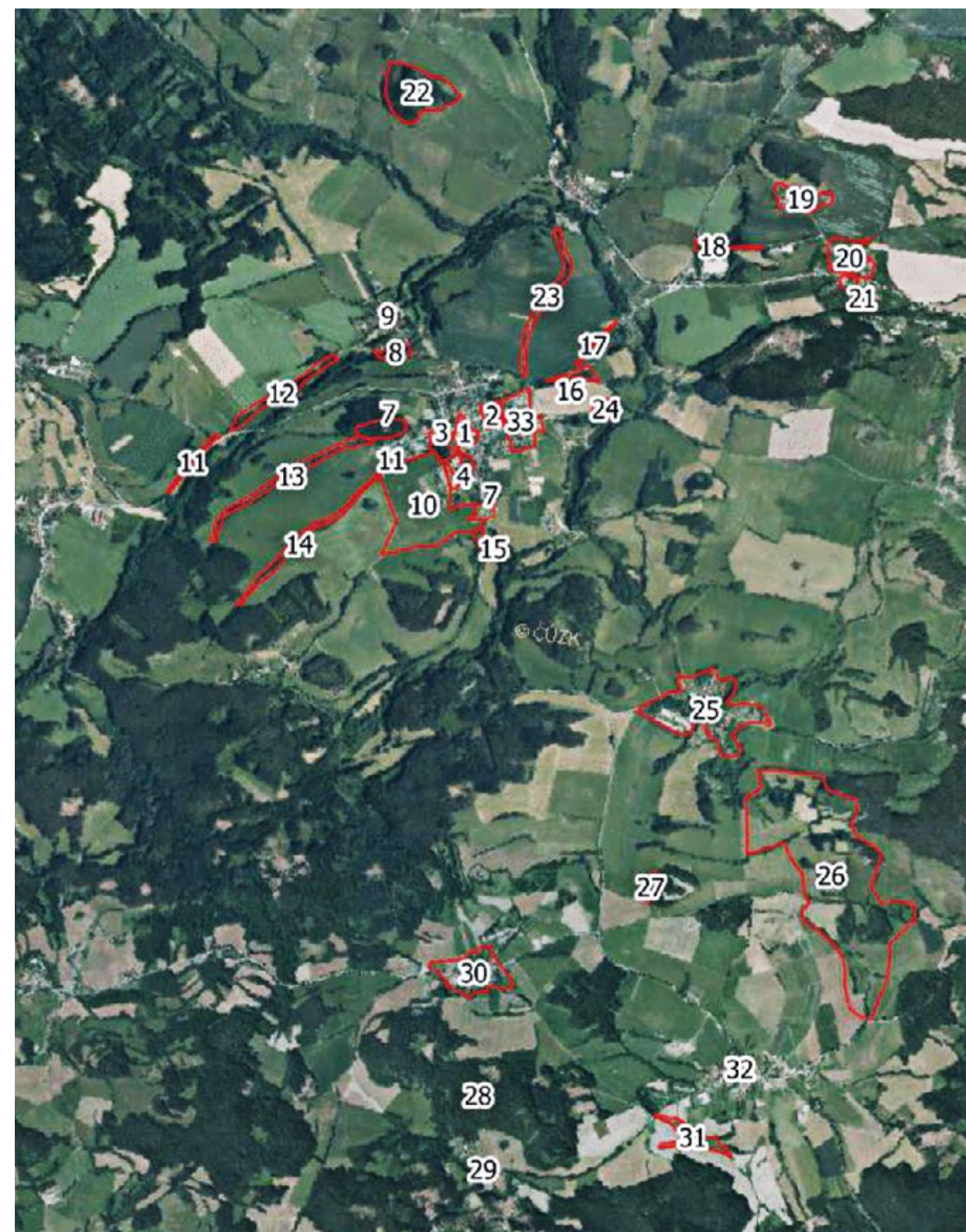
V kontextu české krajiny mimo rozsáhlé chráněné krajinné oblasti jsou Čestice spíše ukázkou nadprůměrné a převážně pozitivní praxe. Na celém území probíhá poměrně intenzivní výsadba solitérních stromů a obnovování alejí a historických cest, a to poměrně citlivým způsobem. Na katastru Čestic je pouze jedno chráněné území - PP Na Vysokém, a památné stromy - ořešáky černé - při silnici z Čestic do Dřešína; zbytky aleje jsou však již na dřešínském katastru. Obě území jsou ve velmi špatném stavu: v PP Na Vysokém již úplně zmizel předmět ochrany - hořeček mnohotvarý český, a z dřešínských ořešáků zbyla již jen dožívající torza.

Negativní jevy v krajině souvisí - jako obvykle - s intenzivním lesním hospodářstvím a nevhodnými, převážně historickými zásahy do krajiny. Specifickým rysem jsou pak často velmi brutálně asfaltované návsí bez vytvoření prostor pro zasakování vody.

Důležité lokality a jejich stav

Mapa 4:
Mapa polygonů,
popisovaných dál v textu

Následující text popisuje vybrané podstatné úseky krajiny - ať již ty zářné, nebo naopak „průserové“, popisuje jejich stav a naznačuje, jakým způsobem by se mělo zacházení s nimi ideálně ubírat.

ČESTICKÉ NÁMĚSTÍ (polygon 1)

Stav:

rozsáhlá asfaltová a dlážděná plocha se skupinou na hlavu seřezávaných lip a několika stromovými hlohy. V dolní části rozsáhlá asfaltová plocha, vše bez vegetace.

Ideální stav:

rozčlenění prostoru, z krajinářského pohledu je zásadně vhodné umístění alespoň jedné dominantní dřeviny do spodní části náměstí a “rozbití” asfaltové plochy například zasakovacími pásy.

Obr. 8:
Čestická náves

Obr. 9:
Čestická náves II

SÍDLIŠTĚ (polygon 2)

Stav:

zašlé sídliště s indiferentní výsadbou (jehličnany, okrasné kultivary ovocných stromů); u některých panelových domů jsou patrné klasické sídlištní “homemade” zahrádky. Záhonky jsou stříženy uniformně, bez výraznějších květnatějších nebo pestřejších porostů.

Ideální stav:

kompletní revitalizaci sídliště včetně „přestrukturování“ dřevinného patra a úpravy sečení trávníků směrem k rezistentnějším, pestřejším porostům.

ČESTICE – VÝCHODNÍ SUBURBIE (polygon 33)

Stav:

malý kus suburbie na obou stranách silnice; doporučujeme umístění vhodných krajinných prvků (soliterních stromů, pěších travnatých průchodů).

Ideální stav:

stav území lze zlepšit alespoň výsadbou několika soliterních stromů na obvodu zástavby

ZÁMECKÝ PARK (polygon 3)

Stav:

výrazný, starý park v centru obce. Porostu dominují stromy téměř bez křovinného podrostu; stromové patro se skládá převážně ze stromů domácí provenience (v porostu dominuje javor klen, jírovec maďal a buk lesní).

Ideální stav:

odstranění některých mladších dřevin tak, aby vznikl prostorově diferencovanější interiér porostu. “Holé” spodní patro je případně ideálním adeptem pro citlivé urbanisticko - architektonické zásahy.

Obr. 10:
Pohled do interiéru
zámeckého parku.
Vzrostlé stromy převážně
jedné věkové třídy
vytvářejí “holý” porost bez
křovinného patra.

PŘEDNÍ ZÁMECKÝ PARK (polygon 5)

Stav:

uzavřené prostranství nad zámeckými sklepy, dnes prostor osázený jehličnany (včetně borovice kleče a smrku pichlavého – typických dřevin vysazených v 70. – 80. letech minulého století).

Ideální stav:

prostranství zcela revitalizovat, výrazně proměnit druhovou skladbu dřevinného patra (proředění, výměna jehličnanů za listnáče). Okolí zámku a zámek jako takový jsou “ideovým” jádrem území a bylo by vhodné, aby v jejich vegetaci byly přítomny prvky, které ji doplňují a podtrhují. Proto mohou například trvalkové záhony nebo trávníky svojí druhovou skladbou kopírovat vegetaci typickou pro území, nebo na ni odkazovat. V novém paku mohou například růst krajové odrůdy ovocných stromů nebo dekorativní směs polních plevelů.

Obr. 11:
Přední zámecký park

Obr. 12:
Přední zámecký park II

JIŽNÍ MINISUBURBIE (polygon 7)

Stav:

zástavba na spodním okraji Čestic, ohrožená splachem dešťové vody a stavěná bez ohledu na morfologii terénu (tj. i v malém „wádí“, kudy může téct za intenzivních srážek značné množství vody).

Ideální stav:

doporučujeme přidání zasakovacích pásů/úseků extenzivně sečených travníků (mohou být doplněny o stromořadí), které by srážkový příkon tlumily. Zároveň navrhujeme umístění stromových solitérů a křovinných remízků, které by rozostřily přechod do volné krajiny.

KAPLIČKA A ZAHŘÁDKÁŘSKÁ KOLONIE – RADEŠOV (polygon 8)

Stav:

dnes malá zahrádkářská kolonie na březích potoka, zakončená kapličkou ve zřejmě napůl spontánně vzniklém luhu/sukcesním protolesíku.

Ideální stav:

příbřežní vegetace okolo kapličky je ve vegetační sezóně neprostupná a současný “plácek” před jejím vchodem malý. Navrhujeme rozšířit extenzivní palouček i za kapličku a udržovat ho “ploškovitou”, diferencovanou sečí. K úpravě kulturní krajiny kolem kapličky lze citlivě využít i výsadbu některých nepůvodních dřevin, které by ovšem vhodně doplňovaly architekturu i genius loci místa.

Obr. 13:
Radešovská kaplička
od potoka. Lze uvažovat
i nad citlivým rozvolněním
a zpřístupněním
břehů potoka.

OŘEŠÁKY ČERNÉ – TORZO ALEJE (polygon 11)

Stav:

torzo dříve zřejmě rozsáhlejší aleje tvořené ořešáky černými; dne zbývají jen dva prosychající stromy na obou koncích rovného úseku silnice.

Ideální stav:

spolu s vytvořením pěší propojky mezi Radešovem a mlýnem doporučujeme dosazení ořešákové aleje (byť již radši mimo přímý okraj silnice) – jedná se o výrazný, významný unikát, a pravděpodobně jedinou alej v ČR, tvořenou ořešákem černým.

Obr. 14:
odumírající dominantní
jedinec ořešáku podél
silnice

RADEŠOVSKÁ NÁVES (polygon 9)

Stav:

úzká, téměř kompletně vyasfaltovaná plocha

Ideální stav:

bylo by vyměnit asfalt na návsi alespoň na části za propustné, zelené povrchy tak, aby nedocházelo k jejímu letnímu přehřívání a prudkému odtoku vody

LUH A BÝVALÁ CESTA PODĚL PEKLOVA (polygon 12)

Stav:

poměrně pestrý a zchovalý olšový luh s výraznou bývalou cestou, spojující bývalé mlýny. Cesta prochází atraktivní a stinnou mosaikou luhů a sečených louček; dnes je většina cesty silně zarostlá, nicméně snadno obnovitelná.

Ideální stav:

bylo by velmi vhodné cestu obnovit, protože představuje chybějící propojku na západní okraj Čestic.

Obr. 15:
Dnešní stav cesty. Stačí
de facto pouze odstranit
padlé kmeny; cesta vede
velmi zajímavým a členitým
úsekem luhu.

ZAROSTLÁ POLNÍ CESTA (polygon 12)

Stav:

převážně slivami zarostlý úsek úvozové cesty k mlýnu, dřív zřejmě funkční cesta. Místa i vzrostlejší stromy (převážně javory mléče), místy také kamenné rozpady a snosy, osídlené poměrně pestrá vegetací.

OBNOVENÁ CESTA NA KOBYLKU (polygon 13)

Stav:

převážně travnatý úvoz s malým sadem v centrální části; místy náznaky subxerofilních trávníků a malé kamenné snosy jfungující jako refugia drobných savců. Na velké části cesty jsou dosázeny nové stromy.

Ideální stav:

cenná ukázka pozitivní praxe a citlivé revitalizace krajiny

SKLÁDKA HLÍNY A SUTĚ (polygon 15)

Stav:

skládky obecního stavebního materiálu

Ideální stav:

doporučujeme vysazení husté "zelené clony" v okolí skládky tak, aby nebyla na první pohled patrná. Vhodné jsou rychle rostoucí odolné dřeviny - bříza, topol osika a javor klen.

OBECNÍ SAD (polygon 16)

Stav:

trojúhelníkovitý "greenfiled" mezi dvěma historickými cestami, dříve zarostlý spontánní sukcesí a nevyužívaný, dnes citlivě osázený ovocnými stromy

Ideální stav:

ukázka velmi citlivého zacházení s krajinou, hodná následování

Obr. 16:
Stromy vysázené do "zbytkového" úseku krajiny.
Citlivý přístup ke stávající
vegetaci (hlavně hlohovému
roští) je ukázkový.

BÝVALÁ SILNICE (polygon 17)

Stav:

drobný úsek historické silnice, ještě nedávno zarůstající “mez” s několika solitérními lípami a bohatým křovinným podrostem

Ideální stav:

opět velmi pozitivní ukázka péče o krajinu, kdy jsou citlivě dosazovány dřeviny.

Obr. 17:
Solitérní lípa v zatáčce
bývalé silnice

ÚSEK KOŇSKÉHO TREKU (polygon 18)

Obr. 18:
Zarostlý úsek koňského
treku. Pro účely pěší cesty
lze koridor výrazně zúžit
a doplnit extenzivní výsad-
bou dřevin.

Stav:

dnes brownfieldový úsek krajiny, upravený před cca devíti roky jako část koňského treku; v místě koňské zastávky dnes samovolně vzniká březová jungle a příjezdová cesta silně zarůstá náletovými dřevinami.

Ideální stav:

obnovení koňského treku minimálně jako pěší cesty. Doporučujeme využít v obci již dobře vyzkoušený způsob ovocné nebo listnaté aleje (vhodné jsou především duby letní).

OVČÍN (polygon 19)

Stav:

bývalý ovčín, dnes částečný brownfield a přilehlá asfaltová polní cesta

Ideální stav:

dosadba stromů podél příjezdové cesty dle zvyklostí z jiných částí katastru

DOUBRAVICE – CENTRUM (polygon 20)

Stav:

malá, a malebná náves, trpící (krom centrálního zeleného ostrůvku) nadměrným množstvím asfaltu

Ideální stav:

omezit asfaltové plochy na nezbytné minimum. Na vodní bilanci krajiny má tato plocha zanedbatelný vliv, může ovšem způsobovat značný klimatický diskomfort během teplých letních měsíců.

Obr. 19:
Doubravická náves
s “ostrůvkem” vegetace.
Krom zbytečně rozsáhlé
asfaltové plochy by bylo
vhodné upravit i okraje
zeleného ostrůvku tak,
aby mohla do jeho plochy
vtékat stékající dešťová
voda, například vynechá-
ním několika betonových
tvárnic na horní hraně
ostrůvku.

DOUBRAVICE – TVRZ (polygon 21)

Stav:

zbytek tvrze na soukromém pozemku; v okolí tvrze ovocný sad a zahrada. Pod tvrzí je již krátký svah a nivní krajina

Ideální stav:

vše závisí na přístupu soukromého vlastníka; vhodné by však bylo pěší propojení z návsi do Počátků s možností extenzivního přístupu ke tvrzi. Nivní krajinu lze vhodně doplnit několika stromovými solitéry a vytvořit tak drobný krajinný komplex hodný návštěvy.

BLEJIŠTĚ (polygon 22)

Stav:

suchý pahorek, převážně porostlý silně suchem narušenou jehličnatou kulturou. Na jižním svahu se nachází starý lom hustě zarostlý křovím. V horní části jsou stále patrné kamenné snosy - relikt historického bezlesí.

Ideální stav:

nejvhodnější, ovšem prakticky obtížné, je alespoň částečné obnovení bezlesí především ve vrcholové a nejexponovanější části území. Ten by mohl skýtat zajímavý výhled na historickou část Čestic.

CESTA NA STŘÍDKU (polygon 23)

Stav:

plní cesta s fragmentárním dřevinným doprovodem - zbytky starých ovocným výsadb i spontánních náletů.

Ideální stav:

doporučujeme alej dosázet po obou stranách cesty a dbát i na pestrost křovinného patra (stačí pouze ponechávat samovolně zmlazující křoviny).

Obr. 20:
Cesta s fragmenty liniové zeleně. Stačí využít stávajícího stavu a zeleň doplnit o další ovocné stromy.

NAVRŽENÝ RYBNÍK (polygon 24)

Stav:

širší niva Čestického potoka, kde je navrženo vytvoření nového rybníka

Ideální stav:

obecně je citlivá tvorba drobných rybníků pozitivním jevem, je však nutné dodržovat některé zásadní strukturní parametry - břehy by neměly být příliš strmé a část okraje rybníka by měla být ponechaná samovolnému vývoji včetně zarůstání dřevinami tak, aby vznikl hodnotný biotop. Doporučujeme také ponechat rybník jako neprodukční, bez vysazování rybích populací a rybolovu.

NUZÍN (polygon 25)

Stav:

malebná malá vesnička s návesním rybníkem a navazující podmáčenou prameništěm rokličkou.

Ideální stav:

obnovení přístupu a břehové zóny rybníka odstraněním betonových okrajů; nuzínská náves by "snesla" jeden výrazný solitérní strom, typicky třeba lípu, javor klen nebo dub letní.

KRAJINA MEZI NUZÍNEM A NAHOŘANY (polygon 26)

Stav:

rozsáhlá soustava remízků, mezí, bývalých pěšinek, pastvin a solitérních stromů na svahu mezi oběma obcemi. Jedná se o nejzachovalejší a nejhodnotnější úsek krajiny pravděpodobně v celém Čestickém katastru; součástí pestré mosaiky jsou i mesofilní lemy a mohutné javorové aleje

Ideální stav:

ačkoliv není současný stav vysloveně neuspokojivý, bylo by vhodné obnovit některé historické pěšinky. Toulavá výsadba solitérních dřevin (systematicky již prováděná v některých částech katastru) by měla na tento úsek krajiny také velmi pozitivní vliv.

Obr. 21:
Téměř idylický úsek krajiny mezi Nahořany a Nuzínem. Patrná je mosaika zmíněných krajinných prvků i extenzivní ráz.

NA VYSOKÉM (polygon 27)

Stav:

bývalá pastvina s bývalou populací hořečku mnohotvarého českého v komplexu poměrně složitého remízku, složeného z kamenných snosů, pestrého křovinného lemu a jehličnatých i listnatých náletových lesíků. Populace hořečku zanikla, o pastvinu se dnes již nijak nepečuje a brzy bude zřejmě i odebrán status přírodní památky (PP).

Ideální stav:

ten je již nedosažitelný (hořeček se sem s největší pravděpodobností nevrátí), přesto by bylo vhodné nadále udržovat jemnou krajinnou mosaiku a nenechat bývalou pastvinu úplně zarůst. Jedná se o místo s dalekými rozhledy a poměrně silným geniem loci.

Obr. 22:
Bývalá hořečková lokalita
"Na Vysokém". Po něko-
likaletém upuštění od
péče je patrné hromadění
stařiny a pomalé zarůstání
dřevinami.

ČERTOVA SKÁLA (polygon 28)

Obr. 23:
Vrcholové skalisko Čertovy
skály s magmatickým roz-
padem a náznaky malého
reliktního boru. Zatímco
borovice na skále je vhod-
né ponechat, okolní kultu-
ry lze bez uzardění výrazně
prosvětlit a vytvořit tak
zajímavý výhled.

Stav:

migmatitová skála na výrazném hřbetu, dnes v okolí silně osázená kulturním jehličnatým lesem

Ideální stav:

vytvoření alespoň částečné vyhlídky odstraněním části stromů, které ji přerůstají. Malé bezlesí je vhodné stabilně udržovat, výhledy na Šumavu jsou odsud zajímavé.

RYBNÍK DOBRÁ VODA (polygon 29)

Stav:

dnes téměř zaniklá vodní nádrž v náletovém lesíku na okraji osady Dobrá Voda; za cca 40–60 let bez jakéhokoliv lidského zásahu se zde však vytvořil zajímavý, strukturně bohatý "mikroluh".

Ideální stav:

citlivé obnovení rybníčku a částečné, nikoliv však plošné prořezání luhu (jen tak, aby byl obvod rybníčku přístupný).

Obr. 24:
Dnešní stav vodní nádrže.
Patrné je zazemnění
a neprostupná struktura
odumřelých kmenů pio-
nýrských dřevin, převážně
osiky a vrby jívy.

KRUŠLOV - OKOLÍ VČELÍNA A NÁVES (polygon 30)

Stav:

jíž téměř horská obec (průměrná nadmořská výška Krušlova je cca 730 m.n.m, což je již poměrně hodně) s pestrým a hodnotným okolím, rozsáhlými podhorskými květnatými loukami a zajímavým, členitým intravillánem.

Ideální stav:

návsi by prospělo odstranění jehličnanů a nahrazení listnáči. V celé obci (nebo minimálně na obecních pozemcích) by stálo za to upravit režim sečení luk a travníků směrem k tradičnímu, extenzivnímu způsobu hospodaření (maximálně dvě seče ročně).

Obr. 25:
Krušlovské louky, které
částečně fungují i jako
pastviny. Rozbití velkých
zemědělských bloků na
menší, odlišně obhospo-
dařované výrazně zvyšuje
biodiverzitu krajiny.

PLÁNOVANÉ RYBNÍČKY U NAHOŘAN (polygon 31)

Stav:

dnes podmáčená niva s dominancí skřipiny lesní

Ideální stav:

navrhovaná kaskáda rybníčků by měla pomoci zadržet v krajině větší množství vody jako rezervu pro sušší období roku. Zároveň by ve výtopnách rybníčků vznikly druhově pestré porosty trvale podmáčených mokřadů.

Obr. 26:
Niva Nahořanského poto-
čka s potenciální možností
stavby několika mělkých
rybníčků. Dnes je úzký,
členitý luh tvořen pestrou
mosaikou mokřadních luk
a prameništětek.

NÁVES V NAHOŘANECH (polygon 32)

Stav:

současná asfaltová plocha s sebou nese riziko výrazného letního přehřívání a příliš rychlého odtoku vody.

Ideální stav:

umístění zasakovacích pásů a změny povrchu alespoň části návsi na propustný nebo polopropustný. Před domy by bylo vhodné umístit předzahrádky jak s tradičně pěstovanými druhy (*Alcea rosea*, *Lysimachia punctata* apod.), tak s květnatými podhorskými loukami typickými pro okolní krajinu.

Vytvoření krajinného plánu

V okolí Čestic probíhají některé velmi hodnotné krajinné zásahy. Navrhujeme vytvoření krajinného plánu, který by poskytl těmto dílčím aktivitám kontext, strategii a teoretický rámec a fungoval jako podklad jak pro péči o krajinu v jednotlivých intravilánech i volné krajině. Mohl by mít několik os, které by se prakticky zabývaly typem péče.

» hospodaření na travníchích v obecním majetku nebo veřejné zeleni

Zde je namístě diferencované sečení, tj. snížení intenzity sečí v méně využívaných místech a ponechávání vysokých, jednou či dvakrát ročně sečených travníků v místě s nejvyšší klimatickou zátěží.

» sadební plán solitérních dřevin ve volné krajině

V současnosti jsou dřeviny masivně vysazovány především v okolí Čestic. Navrhujeme takové zásahy rozšířit i do okrajových a "přeskatastrálních" území.

» specifická péče o biologicky cenná území mimo státní ochranu krajiny

Česticko se vyznačuje velmi nízkým podílem "chráněné" krajiny, ačkoliv je zde velké množství vysoce hodnotných krajinných komplexů a biotopů - například remízků, mokřadů, acidofilních travníků a fragmentů lužních lesů.

» postupné obnovování vodního režimu v místech zasažených melioracemi a napřimováním vodních toků

Meliorace jsou ve většině případů značné omyly minulosti, přičemž dnes silně přispívají k prohlubování sucha a narušování vodního režimu (uměle odvodněno je přitom cca 15% rozohy katastru). Jejich znefunkčnění bývá často snadné a má značně pozitivní vliv na krajinu.

» změna druhové skladby lesů

V současné době je druhové složení a stav lesů na Česticku, i přímo v majetku obce, značně neuspokojivý. Doporučujeme proto vypracování LHP, který lesní vegetaci Česticka více adaptuje na současné klima a zvýší jejich strukturní i druhovou diversitu.

Tvorbě krajinného plánu musí předcházet podrobné krajinné mapování a poměrně rozsáhlý sběr dat o stavu a péči o čestickou krajinu.

Celkové zhodnocení území a přístupu k němu / strategie péče o krajinu

Čestická krajina nemá z biologického pohledu žádnou výraznou dominantu ani jeden snadno definovatelný “tahák”: je výřezem jemnozrného Pošumaví, kde hodnotou je celé území najednou, jeho prostorová diverzita i genius loci mnoha “malých” míst s lokálními dominantami. Celkově je péče o krajinu na Česticku na vysoké úrovni, i když má ještě značné rezervy. Ty spočívají především v extenzivní péči o početné krajinné relikty (meze, bývalé pastviny, nenápadné, ale hodnotné krajinné komplexy) a stav jehličnatých kultur v níže položených úsecích katastru.

Intravilány vesnic čestického katastru pak poměrně výrazně trpí značným přeasfaltováním, což může mít negativní vliv na lokální mikroklima.

— Architektura a urbanismus

Urbanistická struktura

Na katastru městyse Čestice se nachází celkem deset sídelních lokalit: samotné Čestice, Radešov, Střídka, Doubravice u Volyně, Nuzín, Krušlov, Nahořany, Na Kobylce, Počátky a Prkošín. Většina z těchto sídel jsou pravidelné návsní vesnice, další by se daly charakterizovat jako rozšířené usedlosti a osady (Na Kobylce, Počátky a Prkošín). Všechna sídla jsou do určité míry spolu propojená pěší a automobilovou dopravou.

Přestože jsou Čestice městysem, charakter zástavby je spíše venkovský. Pro venkovskou zástavbu je typický převládající podíl individuální zástavby; vyšší podíl veřejných prostranství a zahrad; přímá návaznost na krajinu, či množství přírodních prvků v zastavěném území. Nejstarší zástavba je snadno rozpoznatelná na níže uvedené mapě, a to díky křivolakosti ulic tzn. organicky vzniklé zástavbě. Při srovnání map z průběhu 20. století je patrné, že až do 50. let zůstávaly Čestice víceméně shodně s nejstarším půdorysným záznamem (mapou stabilního katastru). Novější zástavba (60. a 70. léta), je čitelná na severním okraji Čestic (včetně ZŠ) a na severovýchodní hraně obce. Jde o pravidelný rastr pravoúhlých ulic. Jde o zástavbu rodinných domů, i nízkých panelových bytovek. Nejnovější katalogová zástavba je patrná na úplných okrajích obce.

Mapa 3:
Ortofoto mapa Čestice

Občanská vybavenost

Na návsi a v jejím nejbližším okolí se nachází objekty základní občanské vybavenosti. Přimo v centru je jedna prodejna potravin vystavená za socialismu (cca 70.-80.léta). V Česticích se zároveň nachází budova ZŠ a MŠ vystavená v 60. letech a hasičská zbrojnice. Dále se na návsi nachází kulturní dům se stále funkční hospodou a pensionem Lidový dům. Uvnitř je sál, kde se v případě potřeby pořádají kulturní akce. Úřad městyse sídlí na zámku, který je částečně opraven. Na zámku se také nachází matriční a obřadní síň, knihovna, spolková místnost a muzeum. Zámek je lokální dominantou. Tou je i románský kostel Stětí sv. Jana Křtitele s malým náměstím. Potenciál tohoto prostoru není využit. Výraznou stavbou je i barokní kalvárie.

Podněty

Dva základní rysy, které charakterizují katastr Čestic z hlediska možností pro urbanisticko-krajinářský zásah, jsou: částečná neprostupnost krajiny a nedostatky veřejných prostranství sídelních lokalit. Z toho vychází dvě základní, námi akcentovaná témata, kterými se zde zabýváme:

- 1) propojení jednotlivých sídel a využití okolní krajiny
- 2) centrální veřejná prostranství obcí, podpora jejich stávajících kvalit a vyřešení existujících nedostatků

Propojení

Krajina Česticka představuje velkou hodnotu, proto pro její lepší přístupnost navrhujeme v rámci řešeného katastru vytvoření nových příležitostí výletů a procházek jak pro místní, tak pro turisty. Všechny navrhované změny je nutno řešit v koordinaci a se souhlasem majitelů dotčených pozemků.

Skica 1:
Nové pěší propojení
Čkyně – Volyně

PĚŠÍ PROPOJENÍ ČKYNĚ – VOLYNĚ

Navrhujeme propojit historická centra obou měst novou značenou pěší trasou.

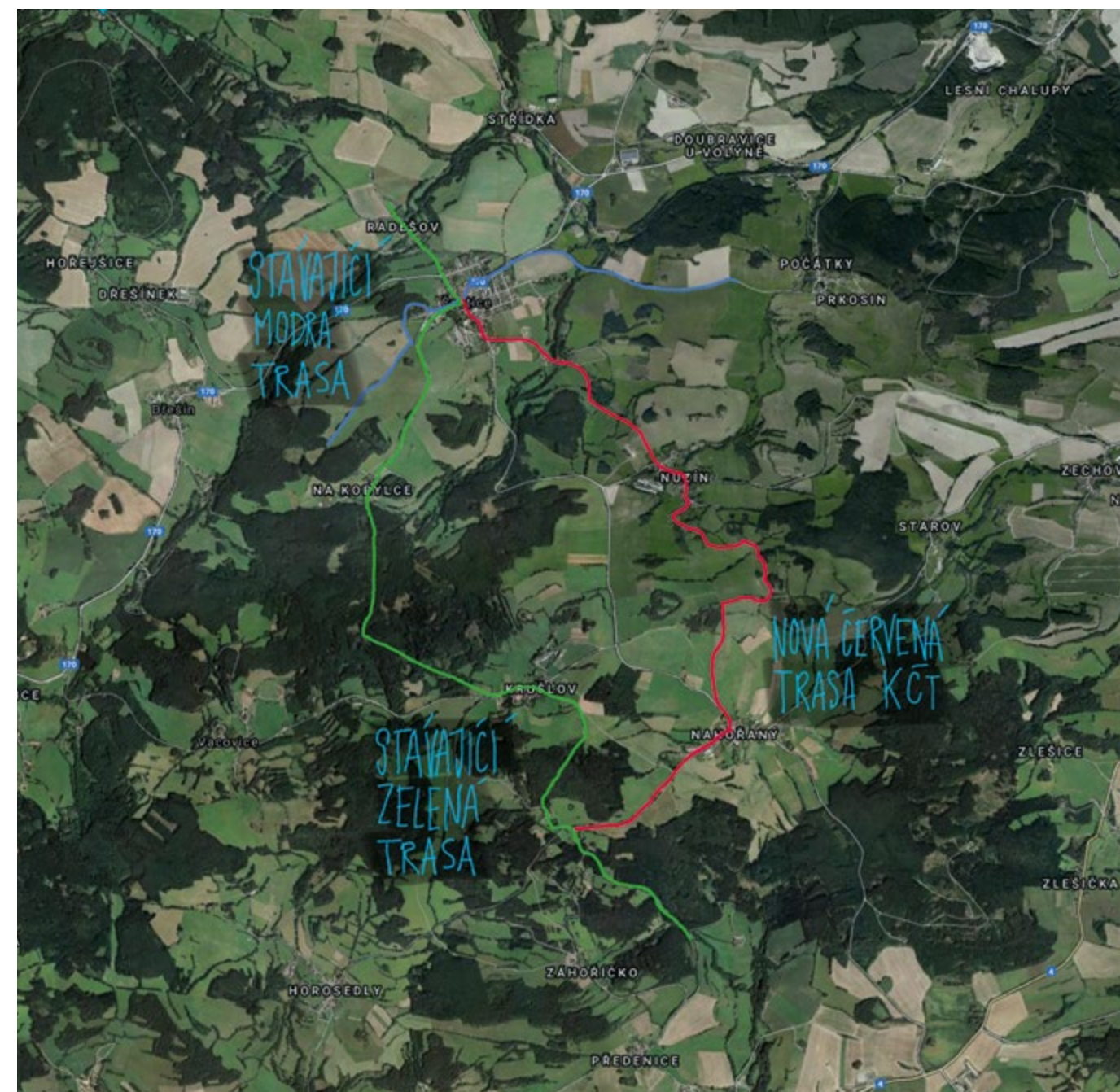
NOVÁ ČERVENÁ TRASA KČT

Vytvořili bychom novou červenou trasu KČT. Ta by vedla od rozcestí jižně od Nahořan, přes nahořanskou náves, lukami do Nuzína a dál do Čestic, kde by se napojovala na modrou trasu. Červená by propojovala historické centrum vesnické památkové rezervace Nahořany s novým pěším okruhem v Česticích a nabídla by tak turistům na jedné trase dvě unikátní historická prostředí. Trasa má potenciál přivést pěší návštěvníky do nahořanské hospody.

Mezi kapličkou nad Nahořany a staveními nad Nuzínem navrhujeme propojit a obnovit zaniklé polní cesty. Nebude přidáván žádný zpevněný povrch, pouze se prosekají zarostlé cesty a na loukách se umístí orientační body – mužíci. Díky tomu vznikne příjemné propojení pro místní i turisty krajinou a mezi Nahořany a Nuzínem se bude dát chodit pěšky i jinak, než po asfaltové silnici.

Skica 2:
Nová červená trasa KČT

Od nuzínské zastávky BUS k hlavní silnici v Česticích navrhujeme propojit a obnovit zaniklé polní cesty. Podél cesty navrhujeme obnovit původní křížek.

PĚŠÍ OKRUH KOLEM NAHOŘAN

Navrhujeme vytvoření nového pěšího okruhu kolem obce. Trasa by vystačila na hodinu až dvě procházky a sloužila by jak místním, tak projíždějícím turistům, co zastaví na návsi. Informace k okruhu by byly k dispozici na návsi v Nahořanech na informační tabuli a také ve formě letáčků.

Skica 3:
Nový pěší okruh okolo
Nahořan

Veřejná prostranství v rámci čestického katastru

Na následujících stránkách se nacházejí návrhy a příklady, jak zacházet s veřejným prostranstvím v katastru městysu.

KRUŠLOV – ÚPRAVA NÁVSI

Navrhujeme úpravu zastávky a jejího okolí. Nová zastávka bude sloužit zároveň jako obecní altán, kam se mohou všichni schovat před nepřízní počasí. Z altánu je výhled na Čestice a na kapličku na návsi. Navrhujeme odstranit túji a místo ní vysadit malý ovocný strom. Povrch kolem altánu může být ideálně kamenná kostka.

Co se týče středu návsi, doporučujeme, aby byl povrch včetně komunikace kamenný, který by zpomalil automobily a jasně informoval, že automobil a člověk v něm vjel do středu obce. Takto by mělo být pracováno se všemi jádry obcí.

Ve skoro každé obci v městysu se nachází alespoň jedna klasická ruční pumpa. Navrhujeme tyto pumpy vizuálně sjednotit - stejným nátěrem nebo úpravou jejího okolí - přidáním sezení a stejným materiálem okolního povrchu.

Navrhujeme vytvořit sjednocený prostor (krytí) pro kontejnery na tříděný odpad.

Skica 4:
Navrhované úpravy
krušlovské návsi

NAHOŘANY

Před každým stavením na návsi by mohla být lavička pro místní. Společně s upraveným dopravním režimem se náves může změnit na příjemné odpočinkové místo. Zároveň se na návsi může umístit informační tabule popisující obec, její historii a jednotlivé památky. Doporučujeme při skončení životnosti nového asfaltového povrchu tento nahradit kamennou kostkou.

Okolí pumpy si zaslouží důstojnou úpravu. Ve svahu může být vytvořeno sezení pro místní i pro projíždějící návštěvníky. Současná betonová skruž může být upravena na dřevěnou plochu. Samotná pumpa potom bude upravena ve stejném duchu jako pumpy v dalších obcích. Okolní zpevněný povrch navrhujeme změnit na kamennou kostku, tím se místo více propojí s prostorem před kaplí a hospodou. Tím se vytvoří jasné centrum obce, které bude svoji podobou odpovídat charakteru místa. Vhodné by také bylo vyčistit studnu, ideálně tak, aby byla voda pitná. Používají ji místní. V souvislosti s tím ubude třeba asi i nějak řešit vedení dešťovky, do které mnozí pouští přepady žump.

KAPLIČKA

Navrhujeme kapličku zpřístupnit pro veřejnost. Může zde být stálá expozice o místní kultuře a zvycích, s tím že by se jasně oddělila část s oltářem. Také by šlo udělat minimuzeum selského baroka.

Skica 7:
Možná podoba nové
zástavby Nahořan

VEDENÍ ELEKTRICKÉ SÍTĚ

Až se bude do budoucna kopat elektrina, tak je třeba mít na zřeteli, že není možné kopat v blízkosti stavení, ale uprostřed komunikací. To platí ve všech sevřených ulicích. Rovněž bude třeba elektrinu vést mimo travnaté plochy, kde často navrhujeme výsadbu stromů.

Skica 5:
Navrhované úpravy
centra Nahořan

Skica 6:
Navrhované úpravy
centra Nahořan – pumpa
a kaplička

ZÁKAZ TRANZITNÍ DOPRAVY

Dům č.p. 2 je často poškozen od projíždějících kamionů. Transzitní TIR doprava do památkové rezervace nepatří. Navrhujeme umístit před obec značku zakazující tranzitní nákladní dopravu, tento krok je třeba koordinovat s okolními obcemi.

Skica 8:
Zákaz tranzitní dopravy
v Nahořanech

DOUBRAVICE U VOLYNĚ – ÚPRAVA NÁVSI

Navrhujeme odstranit stávající přístřešek zastávky a okolní křoviny a nahradit je novým altánem. Ten by sloužil jako zastávka a zároveň by se v něm mohli schovat lidé před nepřízní počasí nebo prahnoucím sluncem. Z altánu by byl zajímavý výhled na tvrz.

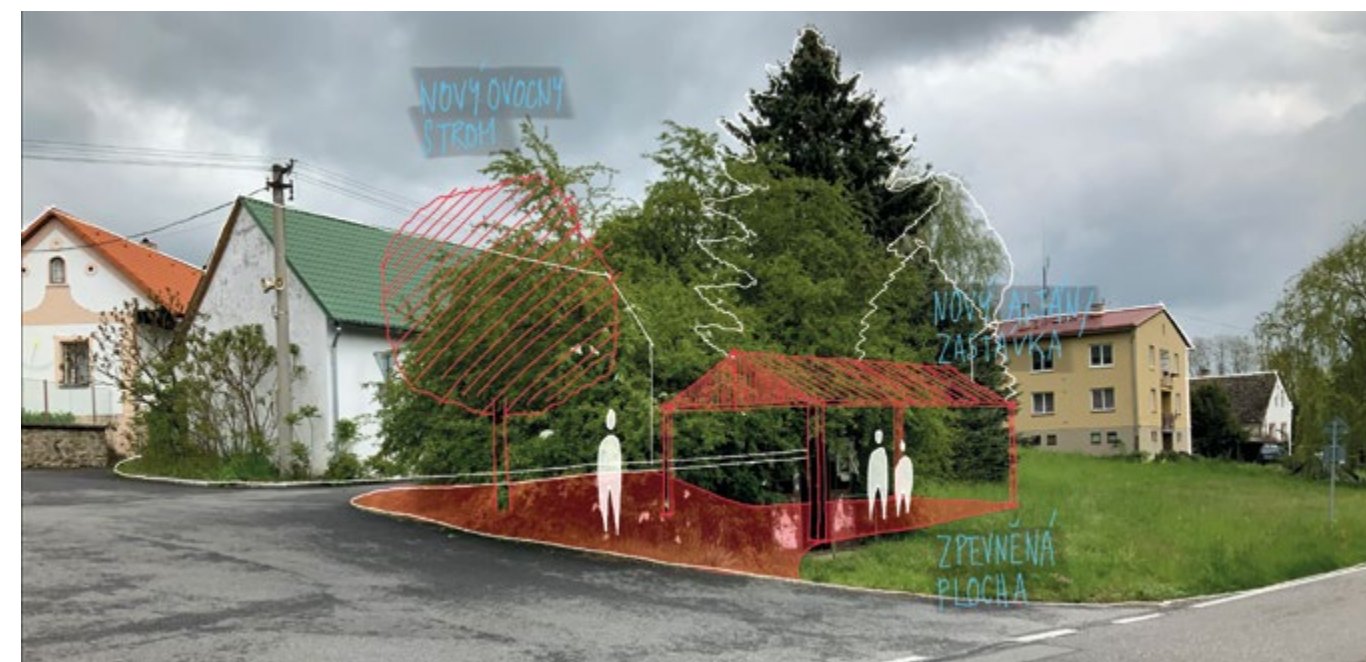
Pumpa v centru obce bude upravena ve stejném duchu jako pumpy v dalších obcích.

OBNOVA CESTY A TVRZ

Navrhujeme obnovit zarostlou cestu směrem na Prkošín. Na ní by se napojila cesta vedoucí podél Peklova ve směru na Počátky. Z této cesty by byla i pěšina na plac pod tvrzí.

Navrhujeme zpřístupnit historickou budovu tvrze. Není potřeba zasahovat na pozemek, kde tvrz stojí, stačí pod ní na louce vytvořit místo se sezením, dětskými prvky a například informační tabulí. Pokud by panovala shoda s majiteli tvrze, je dále možné na skále zhotovit schodiště. Na skále by se dalo i lézt. Místo pak může sloužit jako cíl výletů místních i přespolních. Nezbytná je dohoda s majiteli dotčených pozemků.

Skica 9:
Navrhované úpravy centra
Doubravic - situace

Skica 10:
Navrhované úpravy centra
Doubravic – skica

Skica 11:
Navrhované úpravy –
přístup ke tvrzi

PRKOŠÍN

Ve svahu nad ohništěm s májrou navrhujeme vytvořit pobytové stupně. Na travnatém placu by potom mohly probíhat kulturní představení, stupně by sloužily jako hlediště. Pumpa v centru obce může být upravena ve stejném duchu jako pumpy v dalších obcích.

Navrhujeme zpřístupnit potok pomocí jednoduchého schodiště ve svahu a menších sezení při toku. Na vodě by se mohly pouštět lodičky a stavět mlýnky. Je nutné jednat s majiteli dotčených pozemků.

Skica 12:
Navrhované úpravy –
centrum Prkošína

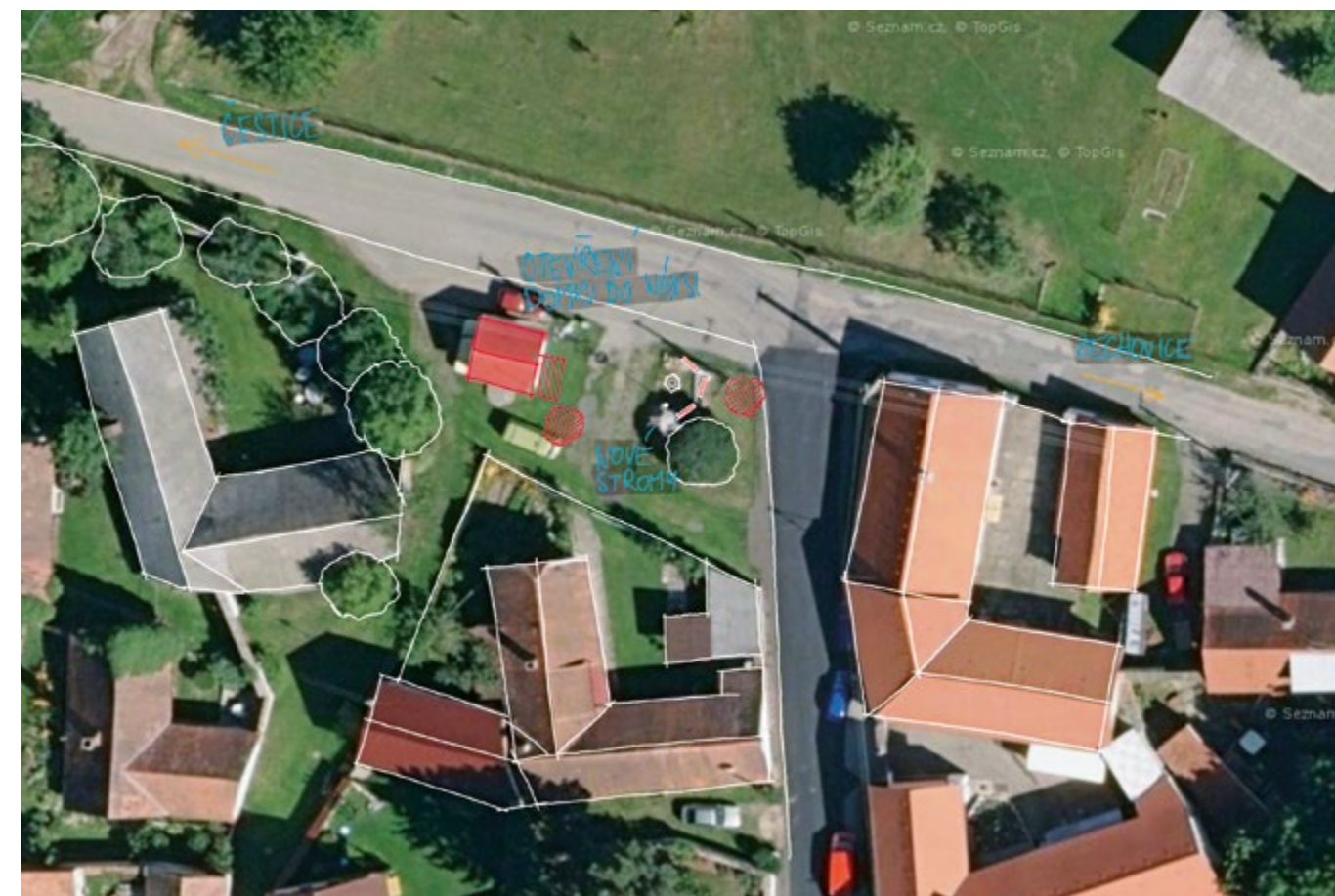
Skica 13:
Navrhované úpravy –
centrum Prkošína – skica

NUZÍN - NÁVES

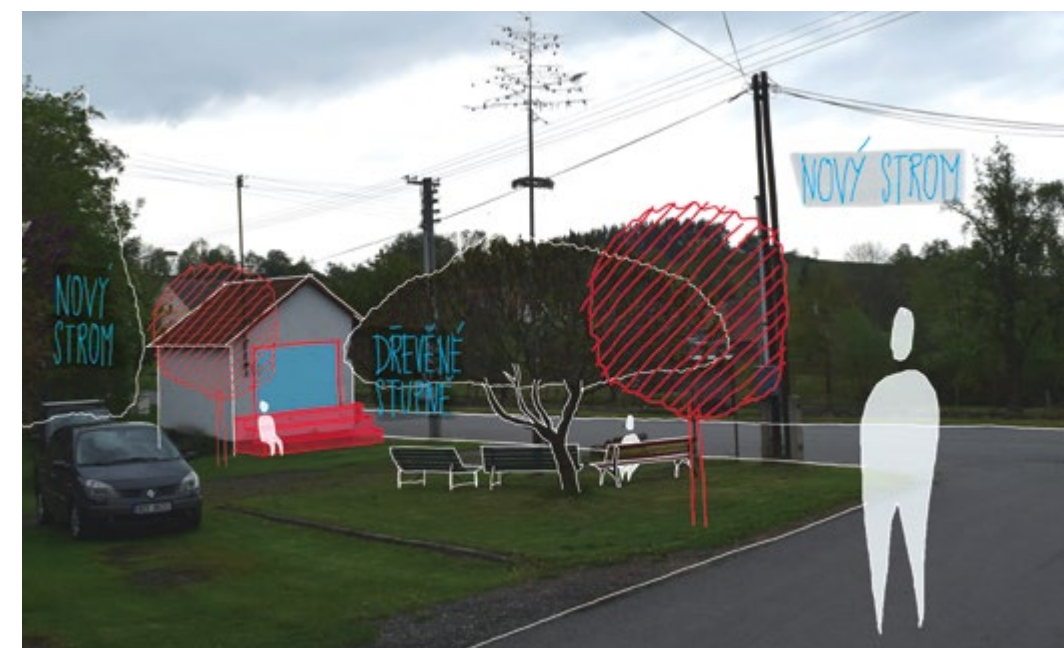
Objekt klubovny navrhujeme otevřít směrem k ohništi a májce. K boku klubovny mohou být připojeny dřevěné stupně, ve stěně bude vytvořeno i nové okno. Tím dojde k propojení venkovního prostoru a klubovny.

Dále navrhujeme upravit břehy obecního rybníka - tj. odstranit betonové zdi a místo nich vytvořit pozvolné stoupání. Ze strany od silnice budou ve svahu umístěny terénní stupně – schody, na které se dá sednout.

Skica 14:
Navrhované úpravy
centrum Nuzína – situace

Skica 15:
Navrhované úpravy
centrum Nuzína – skica

RADEŠOV

Navrhujeme zpřístupnit potok pomocí terénních stupňů, může zde vzniknout menší přehrada s lodkami pro děti. U kaple doporučujeme přidat lavičku a upravit prostor před vstupem – například plochými kameny.

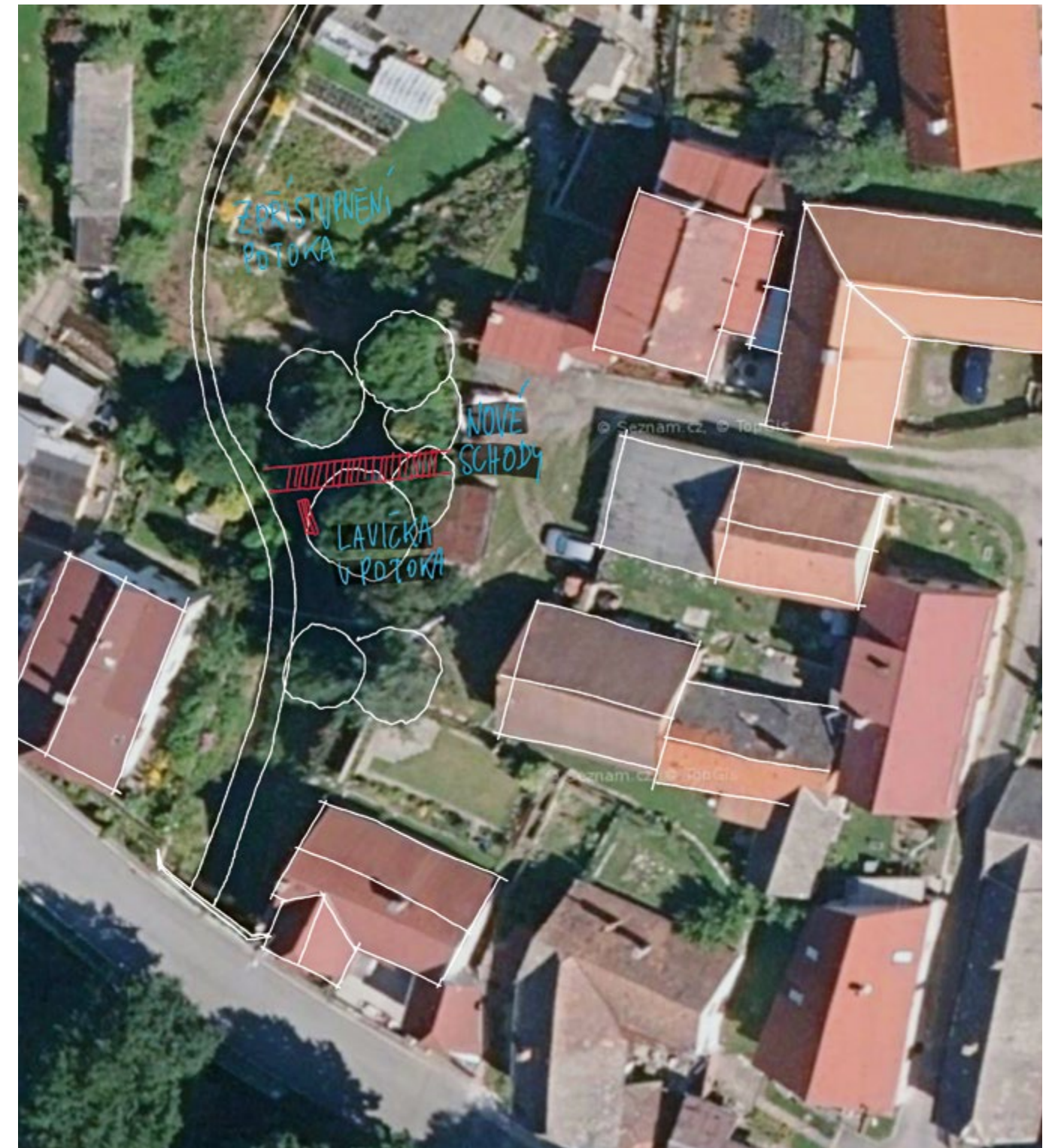
Skica 16:
Navrhované úpravy –
Radešov – situace

Skica 17:
Navrhované úpravy –
Radešov – skica

STŘÍDKA

Navrhujeme znovu zpřístupnit potok z úrovně ulice.

Skica 18:
Navrhované úpravy –
Střídká – situace

— Antropologie

Podněty k rozvoji

SPOLKOVÁ ČINNOST

Vzhledem k počtu obyvatel je spolkový život v Česticích relativně bohatý. Existuje zde řada spolků a sdružení, která jsou více či méně celoročně aktivní. Jmenovitě: ČSŽ Čestice – svaz žen, TJ Čestice, Kulturní spolek Čestice, Krušlovský včelín o.s., Střelka Čestice - nezisková organizace zaměřená na mimoškolní volnočasové aktivity dětí a mládeže, Sbor dobrovolných hasičů Čestice, Sbor dobrovolných hasičů Doubravice – Prkošín, Sbor dobrovolných hasičů Krušlov a řada neformálních skupin, co jsou schopné si zorganizovat akce (pro sebe, děti i veřejnost).

Návrh:

Podpora činnosti, koordinace a inteligentního síťování i mezi okolními obcemi (Krušlov).

PODPORA DOPRAVNÍ DOSTUPNOSTI

Autobus (hlavně školní spoje) zajíždí do Nuzína, Krušlova, Vacovic, Náhořan a Strakonice – dostupnost v týdnu, přes víkend nic (Prkošín a Radešov spíš nic).

- » Čestice – Strakonice – 16 km – 22 min / 50 min
- » Čestice – Volyně – 9–16 km – 15 min / 1 h 23 min
- » Čestice – Vimperk – 34 km – 56 min / 1 h 26 min

Návrh:

Pořízení obecního auta/dodávky (mikrobusu) vykrývající hluché/exponované části dne – řídit by mohl nějaký důchodce na VPP (nebo na dohodu) v momentech největší vytíženosti. Zároveň by mohl mikrobus fungovat jako sociální služba pro seniory v případě potřeby.

ŠKOLY

Na území celého ORP Strakonice chybí jesle (zařízení pro péči o děti do 3 let; definováno v Analytické části SCLLD MAS Strakonicko). Pokud by byla lepší dopravní dostupnost, možná by takové zařízení mělo odezvu i v širším regionu. S plánovanou výstavbou rodinných domů dětí jen přibude.

MŠ – kapacita naplněná z cca 91 %

ZŠ – 9. ročníků; kapacitně rezerva cca 46 %

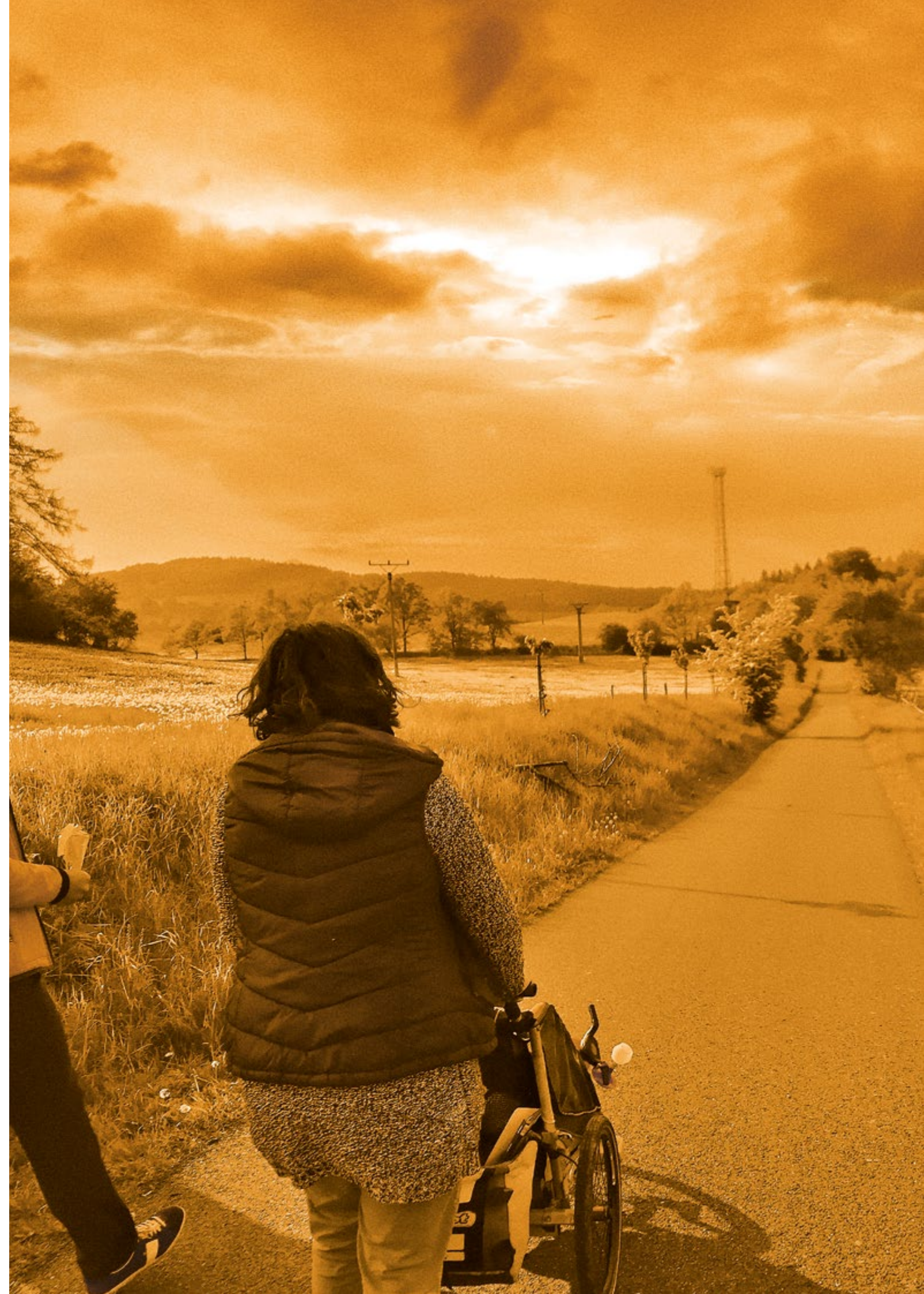
(druhý stupeň má málo žáků, asi odchod na gymnázia)

- » Žádné registrované předčasné odchody ze základního vzdělávání

Podle výpovědi 13 spádových obcí školu navštěvují děti z Čestic a okolí (Nuzín, Radešov, Doubravice, Střídka, Prkošín, Kobylka) a spádových obcí (Drážov, Dřešín, Němětice, Nihošovice, Úlehle, Němčice, Hoslovice, Nová Ves, Zahorčice).

Návrh:

Potřeba navýšit kapacitu MŠ, pokud je cíl udržet/ přilákat mladé rodiny do Čestic a okolí (případně i školní družinu a volnočasové/mimoškolní aktivity). ZUŠ se nachází momentálně ve Strakonici a Volyni – ideální zřídit pobočku jednoho z pracovišť i v Česticích, aby se více provázala pozice Čestic jako lokálního centra, podpořila místní kulturní scéna a děti nemusely jezdit semtam a přestupovat na strakonické školy.

Mezioborová syntéza / projektové záměry

Předkládaná mezioborová syntéza je propojením poznatků všech zúčastněných oborů v místech s největším překryvem v tzv. “hotspotech” území. Jde jak o obecné problémy či naznačení potřeby systematické změny přístupu, tak o náhled na konkrétní projekty a území.

- > některé návsi trpí nevhodnými zásahy nebo vyžadují revitalizaci
- > zámecký park a jeho revitalizace
- > koncept nové čtvrtě zasluhuje revizi
- > Česticko je jako celek nesourodé, okrajové části působí odtrženě
- > dokončení obnovy starých cest a propojení s okolními katastry
- > absence sjednocujícího “okruhu Čestickem”
- > území je vhodné pro extenzivní turismus “pro znalce”

— Revitalizace návsi – doporučené úpravy návsi čestického katastru

Tvrdě vyasfaltované návsi jsou typickým a ne příliš pozitivním znakem Česticka. Ačkoliv chápeme jejich vysokou užitkovou hodnotu, navrhujeme jejich částečnou úpravu tak, aby odpovídaly současným poznatkům o změně klimatu a podporovaly regionální identitu jednotlivých vsí. Podrobnější kroky jsou popsány v následujícím textu, jejich rámec má nicméně několik základních pravidel:

- > alespoň část povrchu by byla nahrazena propustným materiálem, do kterého se může vsakovat dešťová voda. To jednak ubere na intenzitě odtoku vody při extrémních srážkách, jednak poměrně výrazně zmenší klimatické výkyvy hlavně během letní sezóny. Pokud není možné propustný povrch na návsi umístit, navrhujeme alespoň vytvoření zasakovacích pásů v nejexponovanější (nejníže položené) části návsi.

Obr. 27:
Zasakovací pás v rakouské
obci Hollabrunn.
Jde o sníženinu s vynechanými
obrubníky, do kterých může
stékat odtoková voda. V zasakovacím pásu
lze také vysázet stromy
nebo keře.

- > silnější regionální identity a zlepšení mikroklimatu v obcích lze dosáhnout také obnovou předzahrádek včetně solitérních stromů či keřů. Jejich výběr nemusí nutně navazovat na historickou tradici, vyloučeny by ale měly být některé stálezelené jehličnany jako tůje nebo například smrky pichlavé.
- > zásadním a vhodným prvkem jsou také solitérní stromy. Na Česticku jsou tradičně sázené lípy, vhodné jsou ale také duby letní, javory kleny nebo javory mléče. Taktéž časté jasanůvody nejsou vhodné, neboť bývají napadány tzv. “nekrózou jasanu” (způsobenou houbou Chalara fraxinea) a je pravděpodobné, že by brzy odumřely.

— Čestice – centrum obce

Centrum Čestic je ve stávající podobě nečitelné, rozdrobené mezi více míst, nenabízí jejič místním prostor k pobytu. Zpevněné plochy jsou spíše komunikace pro automobily než návěs. Ve veřejném prostoru citelně chybí zeleň, která by dávala stín.

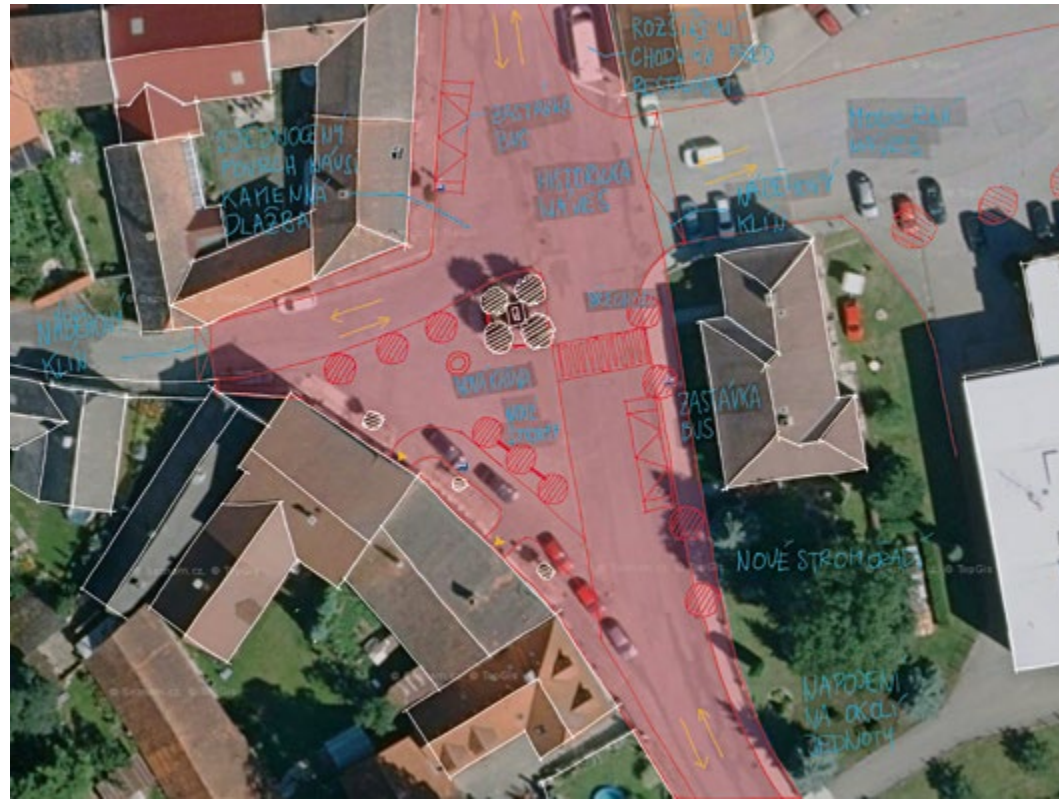
Návrh pracuje s jednotlivými částmi centra jako s jedním celkem a zároveň respektuje jejich rozdílný charakter a historický vývoj. Cílem návrhu je vytvoření jasněho a čitelného středu obce; místa, které bude sloužit obyvatelům i návštěvníkům města a podpoří existující kvality Čestic. Každá část bude mít svou vlastní atmosféru.

Skica 19:
Centrum Čestic –
jednotlivé části

Historická náves

Jako hlavní část centra vnímáme její historickou část. Nejdůležitější výstup návrhu představuje vytvoření jednotné výšky všech povrchů a změna materiálu na kamennou kostku. Tento jednotný povrch by od jihu navazoval na upravený předprostor čestického zámku a ze severu na krajskou komunikaci. Tím by byl jasně určen střed obce a také spojeny její historické budovy (sál, památník sv. Jana Nepomuckého a zámek).

Skica 20:
Centrum Čestic – historická náves situace

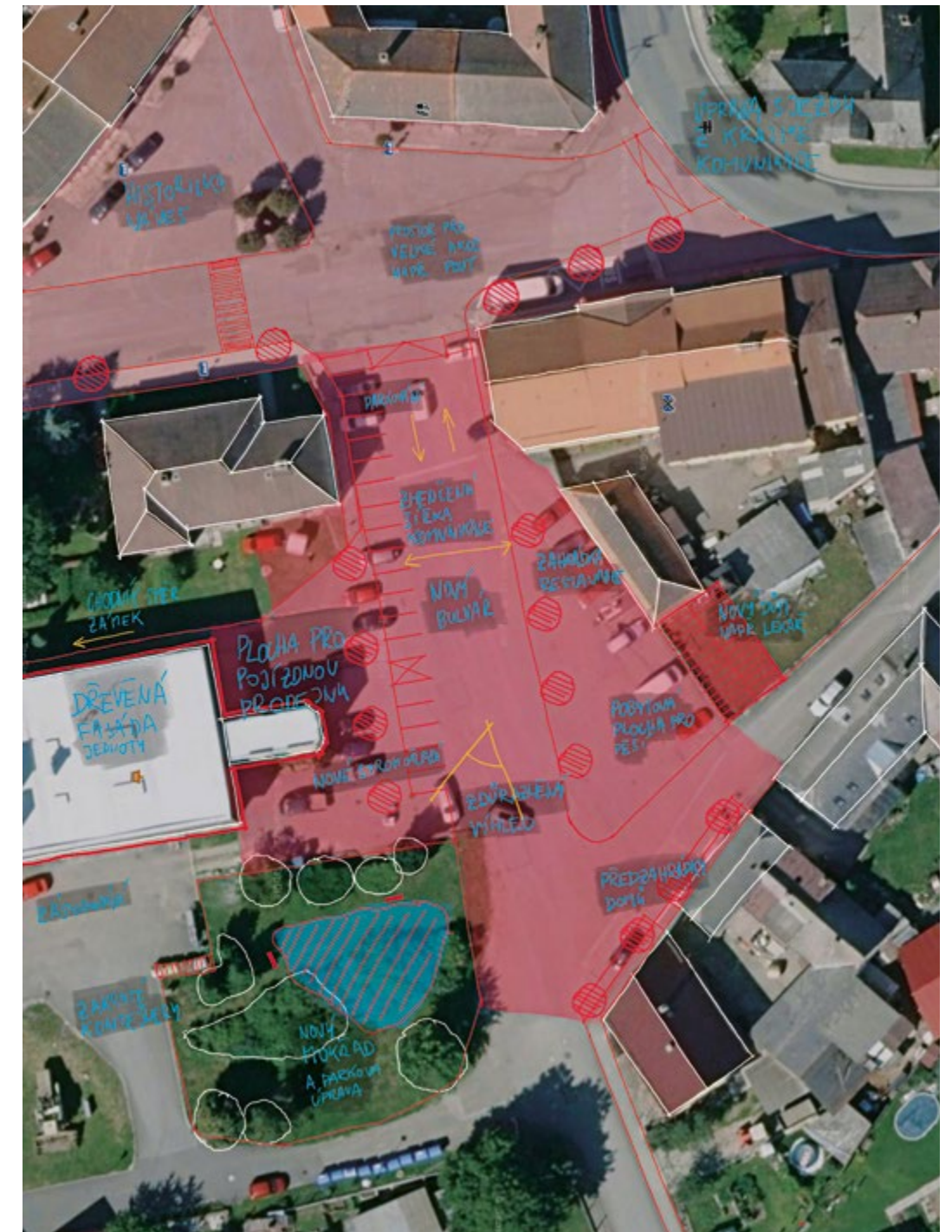

Skica 21:
Centrum Čestic – historická náves skica

U památníku navrhujeme rozšíření plochy pro pěší na úkor komunikace (zneprůjezdění jedné strany komunikace – viz. Skica 20). Na nově vzniklé ploše by byl umístěn nový vodní prvek a také nové stromy s posezením. Na protější straně ulice by bylo do rozšířeného chodníku doplněno stromořadí. Toto stromořadí akcentuje průhled na zámek a také zlepši mikroklima v blízkém okolí.

Prostor před sálem a restaurací by byl také rozšířen. V návaznosti na to by byl posunut sjezd na krajskou komunikaci. Stromořadí před sálem by navazovalo na stromořadí v jižní části návsi. Tím, že by byl celý povrch v jedné výškové úrovni, by byl zachován prostor pro pořádání poutí a dalších kulturních akcí. Návrh předpokládá reorganizaci autobusových zastávek, toto by bylo nutné řešit podrobně v další fázi s provozovatelem spojů.

Moderní náves

skica 22:
Centrum Čestic – moderní
a zelená návěs situace

Druhá část centra města v současnosti nepůsobí jako náves, ale jako velkokapacitní parkoviště. Navrhujeme redukci pojízdné asfaltové plochy, rozšíření pobytových ploch pro pěší a dotvoření prostoru novými stromořadími. Řady stromů by zdůrazňovaly a rámovaly výhled z vrchní části do okolní krajiny. Na severní straně navrhujeme rozšíření zahrádky restaurace a také doplnění uliční fronty novým domem. Ten by mohl využívat například praktický lékař, kadeřnictví nebo další služby.

Před domy na východní hraně doporučujeme vytvořit předzahrádku s ovocnými stromy. Vymezený prostor pro parkování bude nově pouze při jižní hraně. Prostor před jednotou bude oddělen od parkujících aut stromy, návrh počítá se zachováním plochy pro pojízdné prodeje.

Skica 23:
Centrum Čestic – moderní
náves skica

Zelená náves

V zelené ploše pod jednotou může být zřízen mokřad (zasakovací pás nebo drobná vodní ploška) sloužící k zachytávání srážkových vod ze zpevněných ploch (viz. skica 22). Ten může mít podobu návesního rybníčku s rozsáhlou mělkou litorální (břehovou) zónou, pestré kvetoucí mokřadní vegetace nebo i štěrkového trávníku s vlhkomilnou vegetací. Toto opatření by také snížilo přehřívání obce v letních měsících. Může snížit intenzitu prudkého odtoku vody při přívalových deštích, a také by sloužilo jako domov ptactva a hmyzu. Stávající zeleň by byla upravena a doplněna o nové stromy a keře. K vodní ploše budou osazeny lavičky.

Obr. 27:
Ukázka malé "rain garden"
– funguje zároveň jako
park i biotop

Úprava jednoty a jejího okolí

Budova jednoty působí v historické zástavbě centra městyse velmi rušivě; proto navrhujeme přidat na její fasádu dřevěné profily. Tato úprava změní její tvar a celkově zlepší panorama obce. Režim zásobování zůstane zachován. Kontejnery na smíšený a tříděný odpad doporučujeme umístit do dřevěných krytů.

Skica 24:
Centrum Čestic – úprava
jednoty a jejího okolí

Nová vegetace a výběr dřevin

Nové zelené plochy a stromové solitéry hrají v koncepci revitalizace návsi zásadní roli. Navrhujeme proto vybrat ekologicky a klimaticky vhodné dlouhověké dřeviny s co nejmenší potřebou pravidelných zásahů. V kraji časté a obvyklé jsou lípy a javor klen i javor mlč; je však možné sáhnout i po exotech - jerlín japonský, katalpa trubačolistá nebo kaštanovník jedlý jsou také odolné a osvědčené druhy dřevin, navíc vhodné pro městské/vesnické prostředí.

Kromě intenzivních sečených trávníků lze nově umístit i plochy nízko-údržbových trvalkových trávníků nebo květnatých, extenzivně sečených luk.

«
Skica 25:
Navrhované úpravy spodní části návsi – situace

— Čestice – revitalizace zámeckého parku

Nejvhodnějšími částmi vesnice z pohledu tradiční urbanistické struktury jsou historická zástavba, vysoká zeď v centru obce a po jejím obvodu, a krajinná zeď. Péče o historické objekty na vesnici vyžaduje pozornost, kterou je nutné věnovat objektům památkově chráněným, ale zároveň i objektům v jejich okolí. Podstatou památky není jen památka samotná, ale také její bezprostřední okolí a vazby na sousední objekty, které dotváří genia loci a charakter daného místa.

V současnosti do jisté míry zpustlý zámecký park si zasluhuje celkovou rekultivaci. Navrhujeme výraznou úpravu podoby parku a jeho využití. Doporučujeme upravit okolí kašny. Ve svahu může být terénní sezení. Zpevněnou asfaltovou plochu před zámkem doporučujeme nahradit kamennou kostkou.

Odstraněním nevhodných jehličnanů a zrušením šterkových chodníků s rozpadajícími obrubníky dosáhneme vyčištění místa a jeho vizuální propojení se zámkem. Doporučujeme také zrušit stávající socialistický plot a nahradit ho jiným, nebo plochu nechat otevřenou. Stávající chátrající podzemní prostory bývalé tvrze by bylo dobré vyčistit a zpřístupnit pro veřejnost. V podzemí se může nacházet například stálá historická expozice nebo vinný sklep.

Výsledkem by byl hodnotný zámecký park doplněný o unikátní podzemní prostory.

Skica 26:
Navrhované úpravy
zámeckého parku – situace

Skica 27:
Navrhované úpravy zá-
meckého parku – přístupy
do podzemí, amfiteátr

Skica 28:
Navrhované úpravy zá-
meckého parku – otevření

— Nová zástavba

Při výstavbě nové čtvrti je doporučené respektovat historickou i stávající urbanistickou strukturu obce. Tradiční urbanistická struktura patří k významným hodnotám území. Nevhodné narušení působí negativně na úroveň kulturního prostředí, na jeho vnímání a na pohodu člověka. Zároveň se dá tímto předejít ztrátě identity místa i celého regionu. Jedním z jevů, které mohou negativně narušit urbanistickou strukturu obce je výrazně odlišná struktura zástavby vložená do struktury současné a dále potom stavby odlišného měřítka.

V případě, že by k něčemu takovému při nové výstavbě došlo, má zde nezastupitelnou roli zeleň. Ta má schopnost nevhodné prvky izolovat od okolí a zjemnit ostré přechody mezi výrazně odlišnými strukturami.

V této části vycházíme z již existujícího návrhu na novou zástavbu (výběr území a způsob výstavby), které jsme mohli vidět při konzultaci se zastupiteli obce. Území, které bylo vytýčeno pro novou výstavbu, jsou rozsáhlé dobytčí pastviny, které by měly být potenciálně kompletně zastavěny s (až) 80 - ti domy. Při západním okraji obce areál zámku plynule přechází přes hospodářská stavení přímo v okolní krajinu. Tuto oblast vnímáme v rámci obce jako velmi cennou a to jak z hlediska krajiny, tak z hlediska genia loci. Proto si podle nás zaslouží citlivý přístup - hlavně co se týče plánované nové zástavby.

Zároveň z našeho pohledu není část území pro stavbu domů ani infrastruktury vhodná - jde především o západní okraj lokality, který je podmáčený a vhodný spíše pro vytvoření rybníků/biologicky cenných retenčních nádrží, a úsek přímo navazující na zámecký park, kde by bylo vhodné spíše vytvořit "přechodovou zónu" mezi parkem a zástavbou.

Z hlediska krajinného rázu Čestic by také nebylo vhodné umístění vyšších staveb do horní části zástavby a kruhového objezdu na silničku vedoucí na Kobylku, neboť by došlo k přemazání krajinného rázu a zániku silného genia loci, tvořeného výraznou krajinou a komplexem drobných krajinných prvků a areálu kalvárie.

Navrhujeme také do plánu zástavby včlenit většinu krajinných prvků, které již na území jsou, včetně historické úvozové cesty s pásem dřevin v západní části území.

Obr. 28:
Pohled na vzdálené
místo s nejvyšším
geniem loci – křížek

Obr. 29:
Stávající návrh výstavby
nové čtvrtě

Zásadní nedostatky shledáváme především v umístění kruhového objezdu a příjezdové komunikace na západním, horním okraji zástavby, pravoúhlou strukturu zástavby bez návaznosti na historické jádro, absenci veřejných prostor v jádru nové čtvrtě, výstavbu na jižní hraně (včetně silnice) bez okrajové "zelené zóny" a také absenci zeleného pruhu při horním okraji čtvrtě.

Oproti stávajícímu návrhu navrhujeme změnu struktury cestní sítě tak, aby více odpovídala navazujícímu, organicky rostlému centru a lépe umožňovala "modulární" přirůstání zástavby dle aktuální potřeby. Navrhujeme také vznik dvou menších veřejných prostranství, která by fungovala jako lokální centra čtvrtě. Okrajové části by měly být extenzivnější, volně přecházející do okolní krajiny, zatímco centrální část je více zahuštěná a s vyššími, "měš-
tějšími" domy. Hlavní komunikace by vedly spíše centrem zástavby a dopravní intenzita by směrem k okrajům klesala.

Skica 29:
Rozvoj Čestic – nová
zástavba

Legenda:

OV – občanská vybavenost – veřejné prostory zohledňují potřeby obce – např. mateřská škola, komunitní centrum s možností volnočasových aktivit (vnitřních i venkovních), domov s pečovatelskou službou, restaurant, bistro, kadeřnictví atd. plynule by propojovalo nově vzniklé zastavěné území a zbytek obce. Zároveň by vytvářelo pseudo – návesní prostor. Každá nově zastavěná plocha by měla být navržena včetně veřejného prostranství plněního prostorově i účelově funkci návsi.

C – lokální centra – hřiště, veřejná zeleň, lavičky, místo pro setkávání nově bydlících

RD – rodinné domy – všechny typy: individuální, dvojdomy, řadové domy

BD – bytové domy – čtyřpodlažní objekty s různými velikostmi bytů: 1+kk, 2+kk a 3+kk, možné využít i jako obecní byty pro nově přichozí, sociálně slabší (matky samoživitelky, senioři apod.), doktorské byty, apod. možnost i pár bytů bezbariérových.

Z – zelené okraje – sady, louky, pěšiny, rybníky a mokřady

silné červené linie – hlavní ulice

V závěru našeho upraveného návrhu nové zástavby ještě přidáváme rámcová pravidla, která je vhodné při stavbě čtvrti respektovat.

Koncepce rozvoje území

Navrhujeme následující zásady, jejichž cílem je zkvalitnění nové zástavby, která bude komunikovat s historickou částí u zámku a plynule naváže na okolní krajinu.

1. Nové stavby do území umísťovat postupně – tzn. nezastavět celou rozvojovou plochu najednou, ale začít ze zdola (od Čestic) a poté navázat dle poptávky po bydlení. Území tak nebude rozkouskované a bude kompaktní s městysem již od počátku.
2. Zachovat v maximální míře stávající panorama Čestic – čím výše na kopci bude stavba umístěna, tím méně podlaží bude mít.
3. Nestavět pravoúhlé ulice, ale pokusit se napodobit organickou výstavbu obce.
4. V rámci staveb pro bydlení používat i menší čtyřpodlažní BD - ty dotvoří nové lokální centrum navazující na areál zámku. Poskytnou více bytových jednotek a také přispějí k rozmanitosti typů bydlení v lokalitě.
5. Zajistit mix funkcí – k bydlení přidat i občanskou vybavenost (MŠ, restaurace, kavárny atd.). Tím vznikne živé prostředí, které nebude fungovat pouze jako noclehárna. Tyto podniky a instituce budou umístěny u nově vzniklých lokálních center.
6. Do zástavby je důležité navrhnout pěší spojení, které zlepší průchodnost a zajistí návaznost krajiny a obce.
7. Mezi zástavbou a krajinou doporučujeme vytvořit přechodové zelené pásmo, jakási moderní humna. V těch může být pěší okruh, hřiště, ovocné sady a remízy.
8. Nové zpevněné plochy budou znamenat větší množství srážkových vod. Proto při jižní hraně území navrhujeme vytvořit soustavu rybníčků a vodních nádrží, do které budou tyto vody svedeny. Vznikne tak hodnotný krajinný prvek, který bude sloužit jako místo pro odpočinek, ale také i jako domov pro ptactvo i drobné savce.

— Otevřenost a propojení

Obnova starých cest

Jednotlivé obce v rámci katastru bohužel nejsou dostatečně propojeny pro pěší, staré cesty jsou zarostlé a nevyužívané. To vede k pocitu jisté odtrženosti okrajových obcí od centrálních Čestic. Doporučujeme důslednou obnovu cest tam, kde to má smysl (např. navrhované okruhy a nové turistické trasy) obnovu drobných krajinných prvků (boží muka, kapličky) a na vybraná místa doplnit lavičky nebo jiné formy sezení. Tak budou jednotlivé obce lépe dostupnější i bez použití automobilu a krajina jako celek bude prostupnější. Tvorbu nových cest lze také spojit s výsadbou dřevin, což už se na Česticku v poměrně masivním měřítku děje. Jinde je vhodné (a i nejjednodušší) využít stávající vegetaci, která na opuštěných cestách vyrostla samovolně (dobrou ukázkou je i navrhované propojení k Záhorskému mlýnu).

Nefunkční nebo jen obtížně průchozí úseky krajiny Česticka (tj. například pouze po silnici) jsou hlavně tyto úseky:

- > Střídka – Doubravice u Volyně (zde navrhujeme využít již částečně existující cestu podél Peklova)
- > Radešov – Dřešín (obnova cesty je součástí předchozích stránek, úsek silnice mezi okrajem katastru a Dřešínem je velmi nebezpečný a nepříjemný při pěším průchodu)
- > Krušlov – Vacovice (bylo by vhodné najít alternativu k silnici, ideálně přes přílehlé rozsáhlé luční komplexy)
- > Nahořany – Starov (zde stačí spojit již existující polní cestu s okrajem Starova)

— Velký okruh Čestickem

Čestický katastr zahrnuje celkem deset sídelních celků různého charakteru a krajinné typy od lužní nivy podél potoka Peklov, přes lesy nad Krušlovem až k loukám Nahořan. Oblast je tedy velmi heterogenní. Navrhujeme všechny tyto odlišné prvky spojit jedním velkým pěším okruhem. Tento okruh má ambici posílit lokální identitu Česticka. Délka okruhu je zhruba 18 km, dá se tedy zvládnout pohodlným tempem za jeden den. Jednotlivé úseky okruhu by měly být radiálně propojené existujícími nebo obnovovanými cestami.

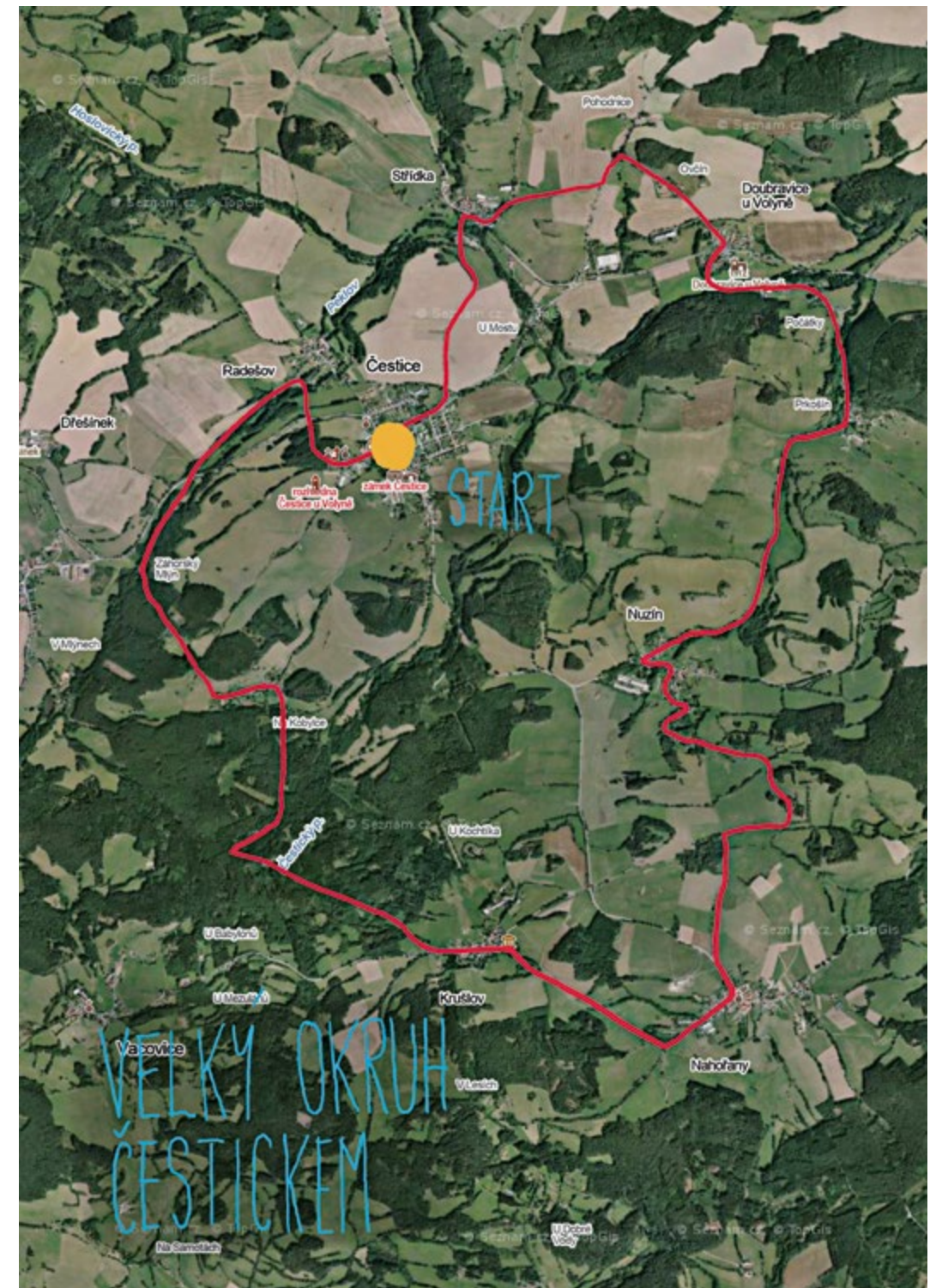
Okruh začíná v samotných Česticích, ze kterých vede přes louku ke kapli a prameni v Radešově. Odtud kopíruje údolí potoka a kolem Záhorského mlýnu pokračuje Na Kobylku. Tam se napojuje na zelenou trasu KČT a pokračuje až do Krušlova. Mezi Krušlovem a Nuzínem cesta prochází přes Nahořany, po loukách a přes remízy. Z Nuzína okruh směřuje dál na sever, prochází přes Prkošín a Počátky do Doubravice. Poslední část vede z Doubravice přes Střídku zpět do centra Čestic.

Součástí okruhu může být i na vybraných místech jednoduchá naučná stezka. Tu je ovšem třeba "ušít" na míru lokálním podmínkám, doporučujeme se vyvarovat použití standardních prvků (obří tabule atd.).

Navrhujeme také témata, kterými se okruh mohl citlivou a extenzivní formou zabývat:

- > pastevní krajiny na Česticku (v souvislosti se starým ovčínem u Doubravice)

Skica 30:
Velký okruh Čestickem

- > potok Peklov a jeho údolí
- > relikt zemědělské krajiny mezi Nahořany a Nuzínem (včetně zmínky o zaniklé populaci hořečku mnohotvarého)
- > geologie Česticka (ideálně na Čertově kameni u Nahořan)
- > krajina Česticka v kontextu širšího okolí (tu je možno umístit ideálně na začátku stezky v Česticích tak, aby navnadila potenciální návštěvníky k projití alespoň části stezky)
- > krom obecnějších zastavení by také mohla být zpracována "lokální" zastavení v jednotlivých obcích, která budou tematicky zaměřena právě na ně

— Turismus pro znalce

Na území ČR existuje velké množství silně propagovaných turistických oblastí a atrakcí. Podle nás je vhodné masový turismus do katastru Čestic nezavádět; navíc katastru Čestic nejsou takové pamětihodnosti a výhledy, za kterými by se hnaly plné autobusy turistů. Krajina ale má svoje kouzlo a historii, kterou stojí za to poznat. Jsou to rozmanitá místa, ať už přírodní, nebo člověkem vytvořená. Navrhujeme tyto místa citlivě propagovat (např. pomocí naučné stezky, jednoduchých letáků), podpořit jejich kvality a dostat je na mapu. Bez kýče, bez patosu, v jednoduchých formách. Nebude to určitě pro každého, ale existuje řada lidí, která takové Čestice ocení. Zalíbí se jim její pestrá škála krajiny, najdou se v zákoutí historických obcí.

Přílohy

— Statistická analýza dat a její výstupy – Čestice

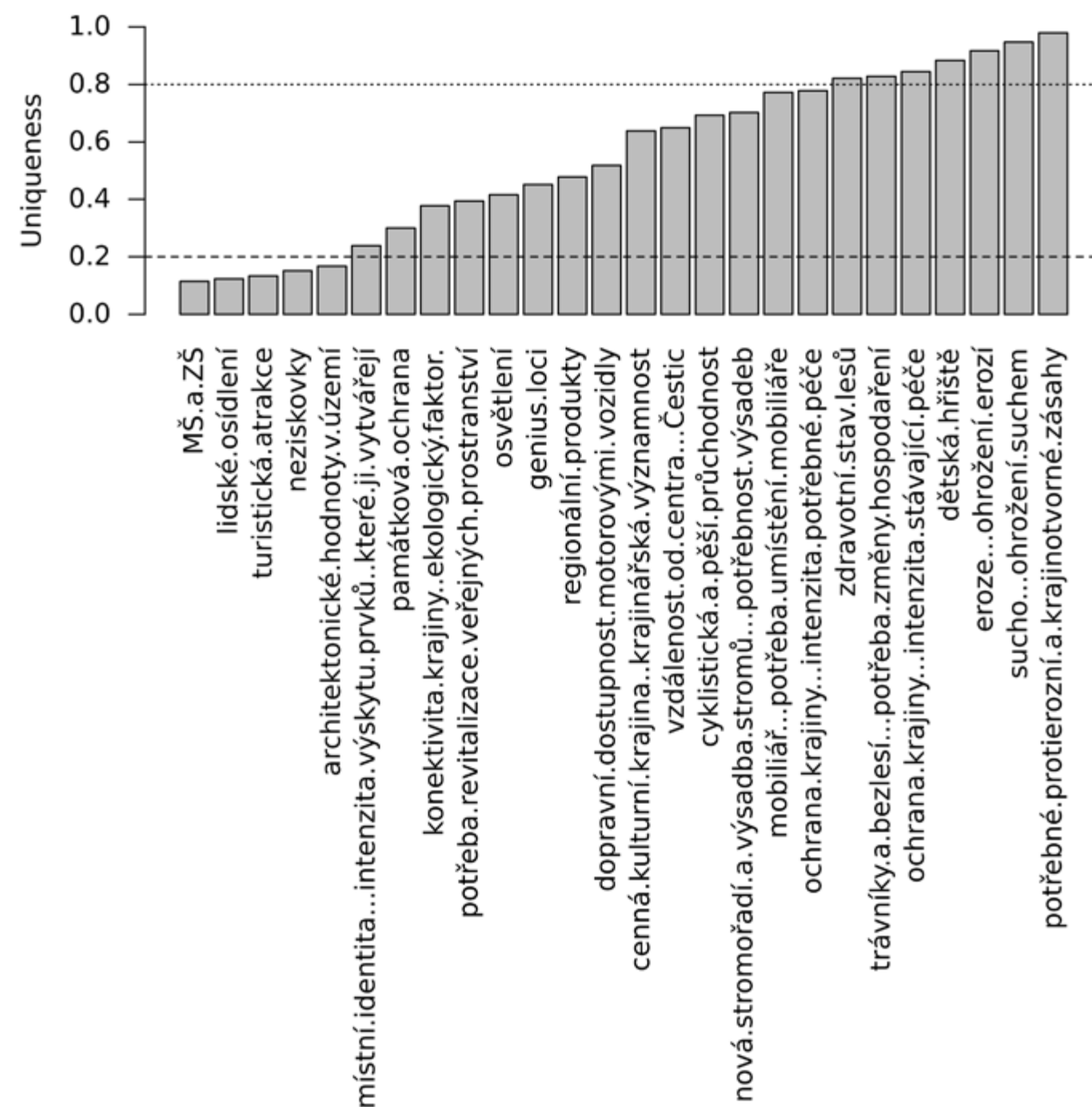
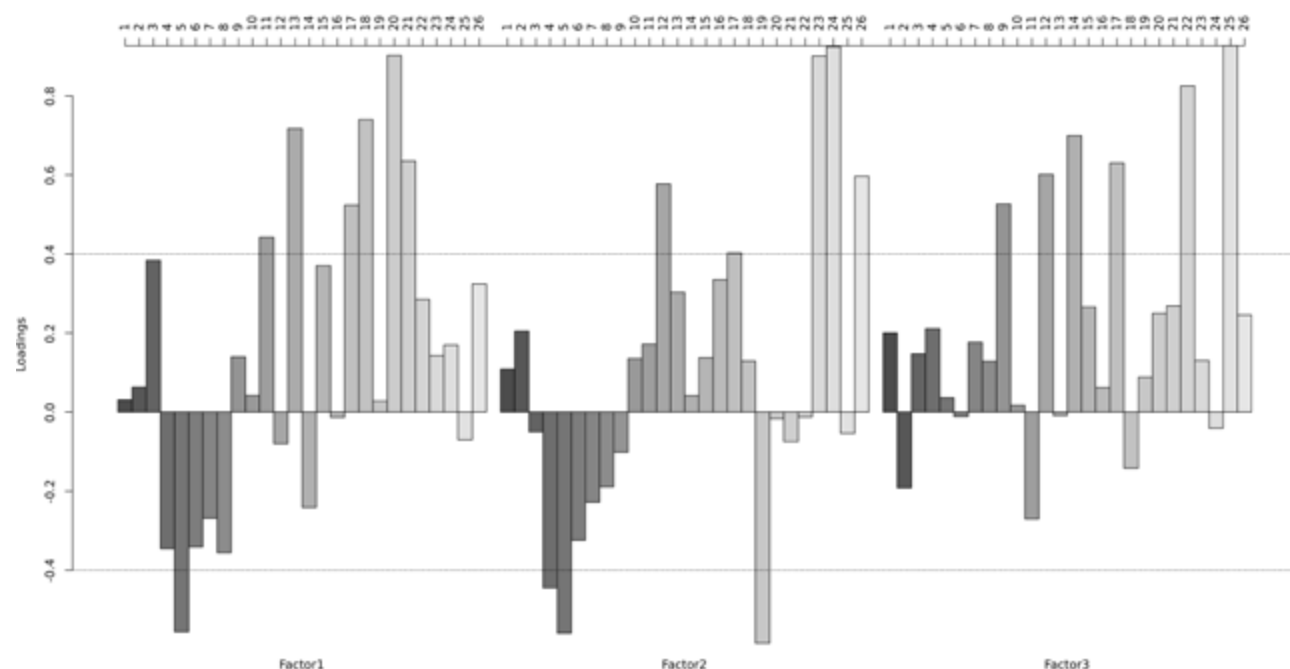
Pro účely analýzy dat nasbíraných mezioborovým týmem v Česticích byla využita faktorová analýza. Vstupními daty pro faktorovou analýzu byla syntetická data vybraných zúčastněných oborů umístěných do mezioborové matice.

V datech byly nalezeny tři hlavní faktory nejvíce postihující variabilitu terénních dat. Faktory celkem postihly téměř 45% variability dat, každý faktor okolo cca 15%. Mezi proměnné, které měly největší výpovědní hodnotu, patří: přítomnost lidského osídlení, neziskovek a architektonické hodnoty území. Poměrně významnými faktory jsou také ty, které souvisejí s místní identitou, památkovou ochranou a ekologicky pojatou konektivitou.

Naopak nejmenší výpovědní hodnotu mají v naší analýze různé environmentální a krajinářské parametry včetně zdravotního stavu lesů atd. Je to jednak nejspíš proto, že je úroveň péče o krajinu na Česticku poměrně vysoká, a také se jedná o zachovalou, diversifikovanou kulturní krajinu bez patrného výrazného negativního vlivu globálních změn.

Jednotlivé „faktory“ představují „směry“ ve variabilitě dat, které je třeba při plánování strategie obce zohledňovat. Faktor 1 (viz obrázek) představuje z větší části pohodlný, uživatelsky přívětivý život se snadnou automobilovou dostupností v malebném území s vysokým geniem loci (vykoupeným zhoršující se konektivitou kulturní krajiny a jejím úbytkem). Faktor 2 pak představuje naopak typické „problémy“ obyvatel z okraje rozsáhlého čestického katastru, kde – ač jde o život v dobře průchozí krajině a malebných vesnicích – je to daleko do školek, škol a do centra katastru (Čestic). Faktor 3 je pak „turistickým“ faktorem; představuje kombinaci silného genia loci, vysokých architektonických hodnot a regionální identity.

Zjednodušeně, výstupy statistické analýzy území hovoří pro citlivou péči o krajinu a kulturní dědictví, zintenzivnění propojení centra s periferií katastru a zlepšení citlivě řešené občanské infrastruktury. Tato zjištění se odrážejí ve formulaci návrhů a problémů, zmíněných ve zbytku výzkumné zprávy.

MŠ.a.ZŠ
lidské osídlení
turistická atrakce
neziskovky
architektonické hodnoty v území
místní identita...intenzita výskytu prvků...které ji vytvářejí
památková ochrana
konektivita krajiny...ekologický faktor
potřeba revitalizace veřejných prostranství
osvětlení
genius loci
regionální produkty
dopravní dostupnost motorovými vozidly
cenná kulturní krajina...krajinářská významnost
vzdálenost od centra...Čestic
nová stromořadí a výsadba stromů...potřebnost výsadeb
cyklistická a pěší průchodnost
mobiliář...potřeba umístění mobiliáře
ochrana krajiny...intenzita potřebné péče
travníky a bezlesí...potřeba změny hospodaření
ochrana krajiny...intenzita stávající péče
dětská hřiště
eroze...ohrožení erozí
sucho...ohrožení suchem
potřebné protierozní a krajinoformující zásahy

— Seznam literatury:

Codex diplomaticus et epistolaris regni Bohemiae IV/1 1241 – 1253.
Hartl, J. 1993: Čestice sedmsetpadesátileté. Čestice.
Chalupa, A. a kol. 1966: Tereziánský katastr Český, svazek 2 a 3. Praha.
Merhautová, A. 1971: Raně středověká architektura v Čechách. Praha.
Profous, A. 1947: Místní jména v Čechách. Díl I. A – H. Praha.
Rozvojová a marketingová strategie cestovního ruchu turistické oblasti Prácheňsko 2019 – 2024: 2019, Karasová, J., 42 s.
Strategický plán rozvoje mikroregionu šumavské Podlesí: 2004, RERA a.s., 103 s.
Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Strakonicko 2014 – 2020: 2014, MAS Strakonicko, 148 s.
Svoboda L. a kol. 1998: Encyklopedie českých tvrzí I. díl A – J. Praha.

— Online dostupné databáze:

Prezentace starých mapových děl z území Čech, Moravy a Slezska
(www.oldmaps.geolab.cz)
Ústřední archiv zeměměřictví a katastru (www.archivnimapy.cuzk.cz)
ČSÚ (online), Publikace vybraných demografických údajů za Česko, ORP Strakonice a Čestice vlastní zpracování.
ČSÚ (online), SLDB 2011, vlastní výběr dat za vybraná území, vlastní zpracování.
MPSV (online), portál o údajích zaměstnanosti, vlastní zpracování.
ČSÚ – Český statistický úřad
Gistralik – Geografický informační systém tradiční lidové kultury 1750 – 1900.
Prezentace starých mapových děl z území Čech, Moravy a Slezska
Ústřední archiv zeměměřictví a katastru
CHMI – Český hydrometeorologický ústav
Geologický ústav AV ČR
VUMOP – Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy
AOPK – Agentura ochrany přírody a krajiny ČR
ČÚZK – Český úřad zeměměřičský a katastrální

— Zdroje map a fotografií

Zdrojem použitých leteckých snímků a uličních pohledů jsou <https://mapy.cz/>
a <https://www.google.cz/maps>
Autoři fotografií jsou: Jan Albert Šturma, Vojtěch Luxemburk

— Seznam map, grafů, tabulek a obrázků

Mapy

Mapa 1: Mapa katastru
Mapa 2: Mapa stabilního katastru
Mapa 3: Ortofoto mapa Čestice
Mapa 4: Mapa polygonů, popisovaných dál v textu

Grafy

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel Čestic 1869 – 2020
Graf 2: Vývoj věkové struktury obyvatel Čestic mezi lety 2001 – 2019
Graf 3: Srovnání vývoje indexu stáří ČR, ORP Strakonice a Čestic mezi lety 2001 – 2019

Tabulky

Tab. 1: Srovnání podílu věřících osob v Česku, bývalém okrese Hodonín a Kostelci v roce 2011
Tab. 2: Srovnání věkové struktury obyvatel Čestic, ORP Strakonice a ČR
Tab. 3: Podíl odvětví na struktuře zaměstnanosti 2011
Tab. 4: Srovnání podílu nezaměstnaných osob Česko, býv. okres Strakonice a Čestice, prosinec 2019

Obrázky

Obr. 1: Erb Přechů z Čestic
Obr. 2: Zámek a zámecké nádvoří – Čestice
Obr. 3: Kalvárie
Obr. 4: Kalvárie II
Obr. 5: Přirozené a polopřirozené biotopy v okolí Čestic
Obr. 6: Zdravotní stav lesů, měřený jako infračervený index lesa, v okolí Čestic.
Obr. 7: Degradovaná jehličnatá kultura na vrcholu Blejšťe u Střídky
Obr. 8: Čestická náves
Obr. 9: Čestická náves II
Obr. 10: Pohled do interiéru zámeckého parku.
Obr. 11: Přední zámecký park
Obr. 12: Přední zámecký park II
Obr. 13: Radešovská kaplička od potoka. Lze uvažovat i nad citlivým rozvolněním a zpřístupněním břehů potoka
Obr. 14: Odumírající dominantní jedinec ořešáku podél silnice. Nahrazení novými jedinci je pět minut po dvanácté
Obr. 15: Dnešní stav cesty. Stačí de facto pouze odstranit padlé kmeny; cesta vede velmi zajímavým a členitým úsekem luhu
Obr. 16: Stromy vysázené do "zbytkového" úseku krajiny. Citlivý přístup ke stávající vegetaci (hlavně hlohovému roští) je ukázkový
Obr. 17: Soliterní lípa v zatáčce bývalé silnice
Obr. 18: Zarostlý úsek koňského treku. Pro účely pěší cesty lze koridor výrazně zúžit a doplnit extenzivní výsadbou dřevin
Obr. 19: Doubravická náves s "ostrůvkem" vegetace
Obr. 20: Cesta s fragmenty liniové zeleně. Stačí využít stávajícího stavu a zeleň doplnit o další ovocné stromy
Obr. 21: Téměř idylický úsek krajiny mezi Nahořany a Nuzínem.
Obr. 22: Bývalá hořečková lokalita "Na Vysokém"
Obr. 23: Vrcholové skalisko Čertovy skály s migmatitovým rozpadem a náznaky malého reliktního boru
Obr. 24: Dnešní stav vodní nádrže
Obr. 25: Krušlovské louky, které částečně fungují i jako pastviny
Obr. 26: Niva Nahořanského potoka s potenciální možností stavby několika mělkých rybníčků
Obr. 27: Ukázka malé "rain garden" – funguje zároveň jako park i biotop
Obr. 28: Pohled na vzdálené místo s nejvyšším geniem loci – křížek
Obr. 29: Zásadní nedostatky shledáváme především v umístění kruhového

Skicy

- Skica 1: Nové pěší propojení Čkyně – Volyně
- Skica 2: Nové červená trasa KČT
- Skica 3: Nový pěší okruh okolo Nahořan
- Skica 4: Navrhované úpravy krušlovské návsi
- Skica 5: Navrhované úpravy centra Nahořan
- Skica 6: Navrhované úpravy centra Nahořan – pumpa a kaplička
- Skica 7: Možná podoba nové zástavby Nahořan
- Skica 8: Zákaz tranzitní dopravy v Nahořanech
- Skica 9: Navrhované úpravy centra Doubravic – situace
- Skica 10: Navrhované úpravy centra Doubravic – skica
- Skica 11: Navrhované úpravy – přístup ke tvrzi
- Skica 12: Navrhované úpravy – centrum Prkošina
- Skica 13: Navrhované úpravy – centrum Prkošina – skica
- Skica 14: Navrhované úpravy centrum Nuzína – situace
- Skica 15: Navrhované úpravy centrum Nuzína – skica
- Skica 16: Navrhované úpravy – Radešov – situace
- Skica 17: Navrhované úpravy – Radešov – skica
- Skica 18: Navrhované úpravy – Střídka – situace
- Skica 19: Centrum Čestic – jednotlivé části
- Skica 20: Centrum Čestic – historická náves situace
- Skica 21: Centrum Čestic – historická náves skica
- Skica 22: Centrum Čestic – moderní a zelená náves situace
- Skica 23: Centrum Čestic – moderní náves skica
- Skica 24: Centrum Čestic – úprava jednoty a jejího okolí
- Skica 25: Navrhované úpravy spodní části návsi – situace
- Skica 26: Navrhované úpravy zámeckého parku – situace
- Skica 27: Navrhované úpravy zámeckého parku – přístupy do podzemí, amfiteátr
- Skica 28: Navrhované úpravy zámeckého parku – otevření
- Skica 29: Rozvoj Čestic – nová zástavba
- Skica 30: Velký okruh Čestickem

